

ROZDZIAŁ V

ODPADY

Dyrektywa 91/156/EWG z 18 marca 1991 r. (zmieniająca Dyrektywę 75/442/EWG zwaną Dyrektywą Ramową) definiuje **odpady** jako:

„...każdą substancję i każdą rzecz zaliczoną do kategorii podanych na liście „Kategorii odpadów”, których właściciel się pozbywa, lub co do których ma zamiar lub obowiązek pozbycia się”(…). Taka definicja pozostawiła poszczególnym państwom członkowskim Unii Europejskiej pewną swobodę w określaniu prawem co jest odpadem a co nim nie jest. Konsekwencją tego jest posiadanie przez każde z państw członkowskich własnej definicji odpadów.

Polskie prawo definiuje **odpady** w art. 3 ust.1 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, jako:

„...każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii, określonych w załączniku nr 1 do ustawy (o odpadach), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia jest zobowiązany (Dz. U. nr 62, poz. 628 z późn. zm.).

W prawie europejskim, kryterium wprowadzenia podziału odpadów, zarówno na kategorie jak i na grupy, stanowią dwie podstawowe cechy identyfikacyjne odpadu:

- źródło powstawania,
- właściwości fizyczne i chemiczne opisujące rodzaj odpadu.

Dyrektywa 91/156/EWG z 18 marca 1991 r. dzieli odpady na 16 kategorii. Natomiast Europejski Katalog Odpadów, czyli lista odpadów ustalona zgodnie ze znowelizowaną decyzją Komisji 2000/532/WE z dnia 3 maja 2000 r. wyróżnia 20 grup odpadów.

Katalog odpadów wraz z listą odpadów niebezpiecznych w polskim prawodawstwie został wprowadzony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów.

Zarówno w unijnym jak i polskim katalogu odpadów czytelny jest podział odpadów na:

- odpady z sektora gospodarczego (grupy od 01 do 19), zwane odpadami przemysłowymi,
- odpady komunalne (grupa 20).

W Europejskim Katalogu Odpadów grupa 20 nosi nazwę: „Odpady komunalne i podobne odpady z handlu, przemysłu oraz instytucji wraz z frakcjami zbieranymi oddzielnie”. Wprowadzenie takiej nazwy dla tej grupy najlepiej ilustruje ideę europejskiego podziału odpadów na odpady zwane umownie odpadami komunalnymi oraz na odpady z działalności gospodarczej nazywane umownie odpadami przemysłowymi.

1. ODPADY KOMUNALNE

Europejska definicja odpadów komunalnych została sformułowana w 1989 r. i dwukrotnie powtórzona w identycznym brzmieniu w dwóch Dyrektywach: 89/369/EWG z 8 czerwca 1989 r. i 89/429/EWG z 21 czerwca 1989 r. Zgodnie z art. 1 ust. 3 obydwu Dyrektyw **odpady komunalne** to: „odpady bytowe jak również odpady powstające w przedsiębiorstwach usługowych i handlowych lub inne odpady, które ze względu na swój charakter i skład są podobne do odpadów bytowych”.

Polska definicja, sformułowana w ustawie o odpadach, postrzega odpady komunalne jako: „...odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych”.

Zgodnie z naszą definicją, ilekroć w ustawie o odpadach mówi się o odpadach komunalnych, rozumie się przez to przede wszystkim odpady powstające wskutek prowadzenia gospodarstw domowych, czyli bytowania ludzi na danym obszarze. Dlatego wszelkie informacje dotyczące **gospodarowania odpadami** - a w ustawie o odpadach „...rozumie się przez to zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów, w tym również nadzór nad takimi działaniami oraz miejscami unieszkodliwiania odpadów” - dobrze ilustrują wskaźniki określające ilości odpadów w przeliczeniu na jednego mieszkańca lub na jeden kilometr kwadratowy obszaru pozostającego w granicach danej jednostki administracyjnej.

1.1. Emisja odpadów komunalnych

Podstawową jednostką administracyjną, stanowiącą punkt odniesienia w niniejszym raporcie jest **województwo mazowieckie**, które jest największe w kraju zarówno pod względem liczby mieszkańców (mieszka w nim 13,5% Polaków) jak i powierzchni (zajmuje 11,4% powierzchni Polski) oraz posiada także największą liczbę gmin i powiatów. Największa liczba mieszkańców w naturalny sposób skutkuje największą w kraju ilością zebranych (łącznie z wyselekcjonowanymi) odpadów komunalnych. Na przestrzeni ostatnich 5 lat, ilość zebranych odpadów komunalnych rocznie wzrastała (tabela 83). Rósł także, według danych ze statystyki publicznej, udział województwa w ogólnej masie odpadów komunalnych zebranych w kraju.

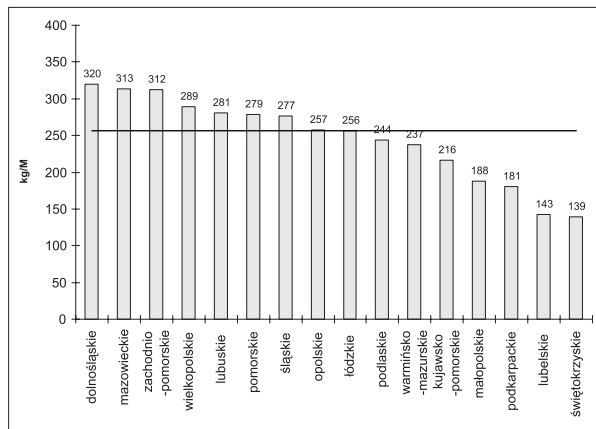
Wraz z ogólną masą zebranych odpadów wzrastał także systematycznie w województwie mazowieckim wskaźnik rocznej emisji zebranych odpadów komunal-

Tabela 83. Roczna emisja odpadów komunalnych (razem ze zbieranymi selektywnie) w Polsce i w województwie mazowieckim w latach 2000-2004 (GUS)

Wyszczególnienie	Jednostki	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.
Polska	tys. Mg	12 225,7	11 109,0	10 508,7	9 924,8	9 759,3
Województwo mazowieckie	tys. Mg	1 426,9	1 443,0	1 462,4	1 542,4	1 610,2
Procentowy udział województwa w kraju	%	11,7	13,0	13,9	15,5	16,5
Pozycja w kraju	-	2	2	1	1	1

Tabela 84. Emisja jednostkowa odpadów komunalnych (razem ze zbieranymi selektywnie) w Polsce i w województwie mazowieckim w latach 2000 - 2004 (GUS)

Wyszczególnienie	Jednostki	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.
Polska	kg/M	316	288	275	260	256
Województwo mazowieckie	kg/M	281	284	285	300	313
Pozycja w kraju	-	10	7	7	5	2

Wykres 52. Emisja jednostkowa odpadów komunalnych (razem ze zbieranymi selektywnie) w 2004 r. dla województw (GUS)

nych w przeliczeniu na 1 mieszkańca (emisja jednostkowa) - tabela 84 i wykres 52.

W 2004 r. **wskaźnik zebranych odpadów komunalnych** w województwie - **313 kg/M** - był wyższy od analogicznego dla Polski - 256 kg/M. Jeszcze wyższe od wojewódzkiego okazały się wskaźniki odpadów komunalnych dla 6 powiatów województwa, skupionych wokół Warszawy: sochaczewskiego - 450 kg/M, piaseczyńskiego - 448 kg/M, miasta stołecznego Warszawy - 410 kg/M, warszawskiego zachodniego - 382 kg/M, pruszkowskiego - 361 kg/M i wołomińskiego - 347 kg/M. Najniższą emisją jednostkową (poniżej 100 kg/M) charakteryzowało się 9 powiatów: szydłowiecki, makowski, sokołowski, lipski, przysuski, ostrołęcki, płocki, zwolenński, siedlecki - tabela 85.

W 2004 r. nastąpił w województwie mazowieckim 3,5-procentowy **wzrost** (w stosunku do roku 2003) ilości zebranych odpadów komunalnych (z wyłączeniem odpadów zbieranych selektywnie) - tabela 85. Zwiększenie się ilości zebranych odpadów miało miejsce w około 60% powiatów województwa mazowieckiego, przy czym ilościowo najbardziej w Warszawie - o 36 211,7 Mg. Według informacji złożonych przez przewoźników w ostatnim roku ponad 2-krotnie wzrosła ilość odpadów wywiezionych z powiatu łosickiego, a o ponad 30% z powiatów: warszawskiego zachodniego, żyrardowskiego, przasnyskiego i garwolińskiego.

Spśród 40% powiatów, gdzie w 2004 r. miał miejsce **spadek** ilości wywiezionych odpadów, najwyraźniej, bo prawie o połowę (o 47%), zmniejszyła się ilość wywiezionych odpadów komunalnych z powiatu makowskiego, a o 31,4% - z powiatu radomskiego.

Udział procentowy zebranych odpadów komunalnych w poszczególnych powiatach w całości odpadów komunalnych zebranych w województwie (bez zbieranych selektywnie) przedstawia mapa 20.

Z ogólnej masy odpadów komunalnych zebranych w województwie (bez zbieranych selektywnie), aż 53,3% stanowiły odpady z miasta stołecznego Warszawy.

Po Warszawie największym wytwórcą odpadów komunalnych był w 2004 r. powiat pruszkowski, skąd wywiezione odpady (bez zbieranych selektywnie) stanowiły 4,4%. Dalsze miejsca zajmowały: miasto Radom - 3,8%, powiat warszawski zachodni - 3,4%, miasto Płock - 3,3% oraz powiaty wołomiński - 2,9% i piaseczyński - 2,5%.

1.2. Gospodarowanie odpadami komunalnymi

Zasady gospodarowania odpadami zostały określone w ustawie o odpadach, a ilekroć w ustawie jest mowa o gospodarowaniu odpadami rozumie się przez to zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów.

Zgodnie z obowiązkiem ustawowym, odpady w pierwszej kolejności powinny być poddawane odzyskowi lub unieszkodliwione w miejscu powstawania (tzw. **zasada bliskości**). Gdy jest to niemożliwe, odpady powinny być, uwzględniając najlepszą dostępną technikę lub technologię, przekazywane do najbliższej położonych miejsc, w których mogą być poddane odzyskowi lub unieszkodliwione.

W nowelizacji ustawy o odpadach wprowadzono **obowiązek odzysku lub unieszkodliwiania** niesegregowanych odpadów komunalnych, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz komunalnych osadów ściekowych - **na obszarze tego województwa, na którym zostały wytworzone**. W innym województwie można odpady unieszkodliwić lub skierować do odzysku tylko wtedy, gdy odległość od miejsca wytwarzania odpadów do instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania, spełniającej wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii lub miejsca przeznaczonego do tego samego odzysku - jest mniejsza niż odległość do takiej instalacji lub miejsca w województwie, w którym odpady wytworzono.

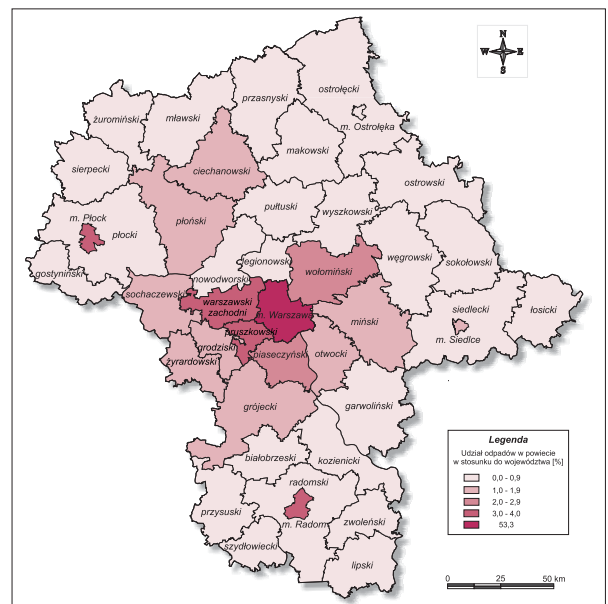
Mapa 20. Odpady komunalne zebrane (bez zbieranych selektywnie) w województwie mazowieckim w 2004 r. (GUS)

Tabela 85. Emisja odpadów komunalnych (bez zbieranych selektywnie) z powiatów województwa mazowieckiego w latach 2003 - 2004 (GUS)

Lp.	Powiat	Emisja odpadów komunalnych			Wzrost/ spadek
		2003 r.	2004 r.		
		roczna	roczna	jednostkowa	
		(Mg)	(Mg)	(kg/M)	
1.	białobrzegi	7 276,8	8 473,9	141	↑ 16,5
2.	ciechanowski	16 477,0	16 987,8	219	↑ 3,1
3.	garwoliński	9 518,2	12 548,8	117	↑ 31,8
4.	gostyniński	3 626,4	4 389,4	169	↑ 21,0
5.	grodziski	18 997,5	19 532,2	204	↑ 2,8
6.	grójecki	30 606,3	29 822,3	290	↓ 2,6
7.	kozienicki	12 439,2	10 712,4	170	↓ 13,9
8.	legionowski	8 081,7	10 094,9	251	↑ 24,9
9.	lipski	2 616,5	3 321,4	89	↑ 26,9
10.	łosicki	1 461,7	2 982,7	103	↑ 104,1
11.	makowski	8 378,6	4 440,4	96	↓ 47,0
12.	miński	19 535,2	22 374,4	177	↑ 14,5
13.	mławski	11 150,3	11 185,0	235	↑ 0,3
14.	nowodworski	12 768,6	14 491,9	188	↑ 13,5
15.	ostrołęcki	5 005,6	5 627,7	65	↑ 12,4
16.	ostrowski	12 359,2	12 044,2	154	↓ 2,5
17.	otwocki	31 147,2	29 668,0	273	↓ 4,7
18.	piaseczyński	47 151,2	39 561,4	448	↓ 16,1
19.	płocki	5 276,6	6 158,9	59	↑ 16,7
20.	płoński	13 023,9	15 660,0	142	↑ 20,2
21.	pruszkowski	59 202,6	69 279,7	361	↑ 17,0
22.	przasnyski	5 085,7	7 007,1	151	↑ 37,8
23.	przysuski	14 027,2	11 956,4	78	↓ 14,8
24.	pułtowski	8 080,3	7 427,7	140	↓ 8,1
25.	radomski	18 770,4	12 875,1	101	↓ 31,4
26.	siedlecki	2 364,8	2 661,0	44	↑ 12,5
27.	sierpecki	8 533,3	8 759,2	141	↑ 2,6
28.	sochaczewski	21 065,0	16 901,2	450	↓ 19,8
29.	sokołowski	6 703,2	6 620,8	95	↓ 1,2
30.	szydlowiecki	7 025,0	7 304,7	99	↑ 4,0
31.	warszawski zach.	38 756,0	53 698,1	382	↑ 38,6
32.	węgrowski	15 223,9	12 373,7	133	↓ 18,7
33.	wołomiński	46 334,9	46 040,4	347	↓ 0,6
34.	wyszkowski	12 985,6	13 819,2	110	↑ 6,4
35.	zwoleński	2 268,2	2 675,8	52	↑ 18,0
36.	żuromiński	4 095,8	4 608,1	131	↑ 12,5
37.	żyrardowski	12 222,7	16 821,9	171	↑ 37,6
38.	Warszawa	799 820,0	836 031,7	410	↑ 4,5
39.	Ostrołęka	15 132,9	14 264,7	303	↓ 5,7
40.	Płock	55 740,7	52 582,7	256	↓ 5,7
41.	Radom	59 228,9	59 373,6	262	↑ 0,2
42.	Siedlce	30 042,0	28 903,6	154	↓ 3,8
Województwo		1 519 606,8	1 572 064,4	313	↑ 3,5

Rozmieszczenie kluczowych instalacji wspomagających gospodarowanie odpadami, w tym odpadami komunalnymi, w województwie mazowieckim przedstawiono na mapie 21.

Na podstawie nadesłanych do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie przez Urzędy Miast i Gmin danych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi, dokonano wstępnej oceny prawidłowości prowadzonej w 2004 r. gospodarki odpadami w gminach województwa mazowieckiego, w tym instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów (baza SPALARNIE) oraz poprzez składowanie (baza KARTA SKŁADOWISKA). Oprócz naruszeń prawa w zakresie niezbędnych uregulowań formalnoprawnych, braku urządzeń pomiarowych do prowadzenia monitoringu wokół eksploatowanych składowisk, najczęściej stwierdzonych nieprawidłowości dotyczyło ewidencjonowania ilości zebranych odpadów komunalnych oraz kierowanych do odzysku lub unieszkodliwienia.

Ewidencje te były niepełne lub błędnie prowadzone, co wykluczyło możliwość zbilansowania emisji odpadów komunalnych w 2004 r. z poszczególnych gmin województwa z masą odpadów komunalnych poddanych odzyskowi i unieszkodliwionych wraz ze wskazaniem przewoźników odpadów (firmy odbierające) oraz miejsca unieszkodliwienia odpadów poprzez składowanie. Część firm odbierających odpady komunalne zapytanych przez burmistrza lub wójta o dokładne ilości odpadów wywiezionych z terenu obsługiwanej przez siebie gminy oraz o miejsce deponowania odpadów - nie udzieliło odpowiedzi.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami jak i z koniecznością wyegzekwowania prawidłowego gospodarowania odpadami, w tym przestrzegania prawa w zakresie eksploatacji instalacji do unieszkodliwiania odpadów - zaplanowano w gminach kontrolę Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie w tym zakresie. Kontroli zostaną poddani także przewoźnicy (firmy odbierające) działający w granicach województwa mazowieckiego.

1.2.1. Odzysk odpadów komunalnych

Według informacji Urzędów Miast i Gmin w województwie mazowieckim w 2004 r. odzyskowi poddano około 30% ogólnej masy wytworzonych odpadów komunalnych (bez zbieranych selektywnie). Z tego około 12% przekompostowano w 5 mazowieckich kompostowniach odpadów komunalnych w: 2 w Warszawie (MPO w m.st. Warszawie Sp. z o.o. ZUOK Radiowo i ZUSOK), 1 w Grodzisku Mazowieckim (ZWiK Grodzisk Mazowiecki), 1 w Kobiernikach k/Płocka (ZUOK) i w 1 Rado-

miu (RADKOM). Z pozostałych 18% odpadów komunalnych skierowanych do odzysku około ¾ to masa odpadów komunalnych, która trafiła na składowiska w Łubnej i w Pruszkowie Gąsinie celem ich rekultywacji.

W wyniku selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w 2004 r. zebrano 38 123,1 Mg surowców wtórnych, co stanowiło 2,37% wszystkich odpadów komunalnych zebranych w województwie. Zakres zbieranych selektywnie odpadów komunalnych w ostatnim roku uległ poszerzeniu. Oprócz odpadów opakowaniowych zbierano selektywnie także odpady wielkogabarytowe oraz odpady niebezpieczne. Według danych statystycznych w województwie mazowieckim w 2004 r. selektywnie zebrano:

- 10 641,3 Mg papieru i tektury,
- 9 381,1 Mg szkła,
- 8 862,8 Mg odpadów wielkogabarytowych,
- 4 155,5 Mg tworzyw sztucznych,
- 3 460,7 Mg tekstyliów,
- 1 610,8 Mg metali,
- 0,7 Mg zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

1.2.2. Unieszkodliwianie odpadów komunalnych

Zgodnie z informacjami samorządów województwa mazowieckiego w 2004 r. unieszkodliwiono około 70% ogólnej masy wytworzonych odpadów komunalnych (bez zbieranych selektywnie).

Termicznie unieszkodliwiono około 3% wytworzonych w ostatnim roku w województwie mazowieckim odpadów komunalnych. Całość poddano termicznemu rozkładowi w jedynej w województwie spalarni odpadów komunalnych Zakładu Unieszkodliwiania Stałych Odpadów Komunalnych w Warszawie przy ulicy Gwarków 9. Zakład, którego właścicielem jest Miasto Stołeczne Warszawa, posiada pozwolenie zintegrowane, a spalarnia jest eksploatowana od 2001 r.

Okolo 67% wytworzonych odpadów komunalnych unieszkodliwiono **poprzez składowanie** deponując je zarówno w granicach województwa mazowieckiego (126 składowisk) jak i poza jego granicami (16 składowisk w 8 województwach). Z uwagi na „migrację” odpadów komunalnych poza granice województwa, w którym są wytwarzane, tylko poinformowanie zainteresowanych wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska o „obcych” odpadach deponowanych w ich obszarze działania, pozwoli na wyeliminowanie powstawania nielegalnych składowisk. Wykaz 16 składowisk odpadów komunalnych, na które wywożono w latach 2003 - 2004 r. odpady komunalne z województwa mazowieckiego przedstawiono w tabeli 86.

Mapa 21. Rozmieszczenie wybranych instalacji wspomagających gospodarkę odpadami na terenie województwa mazowieckiego (stan na 31.12.2004 r.).

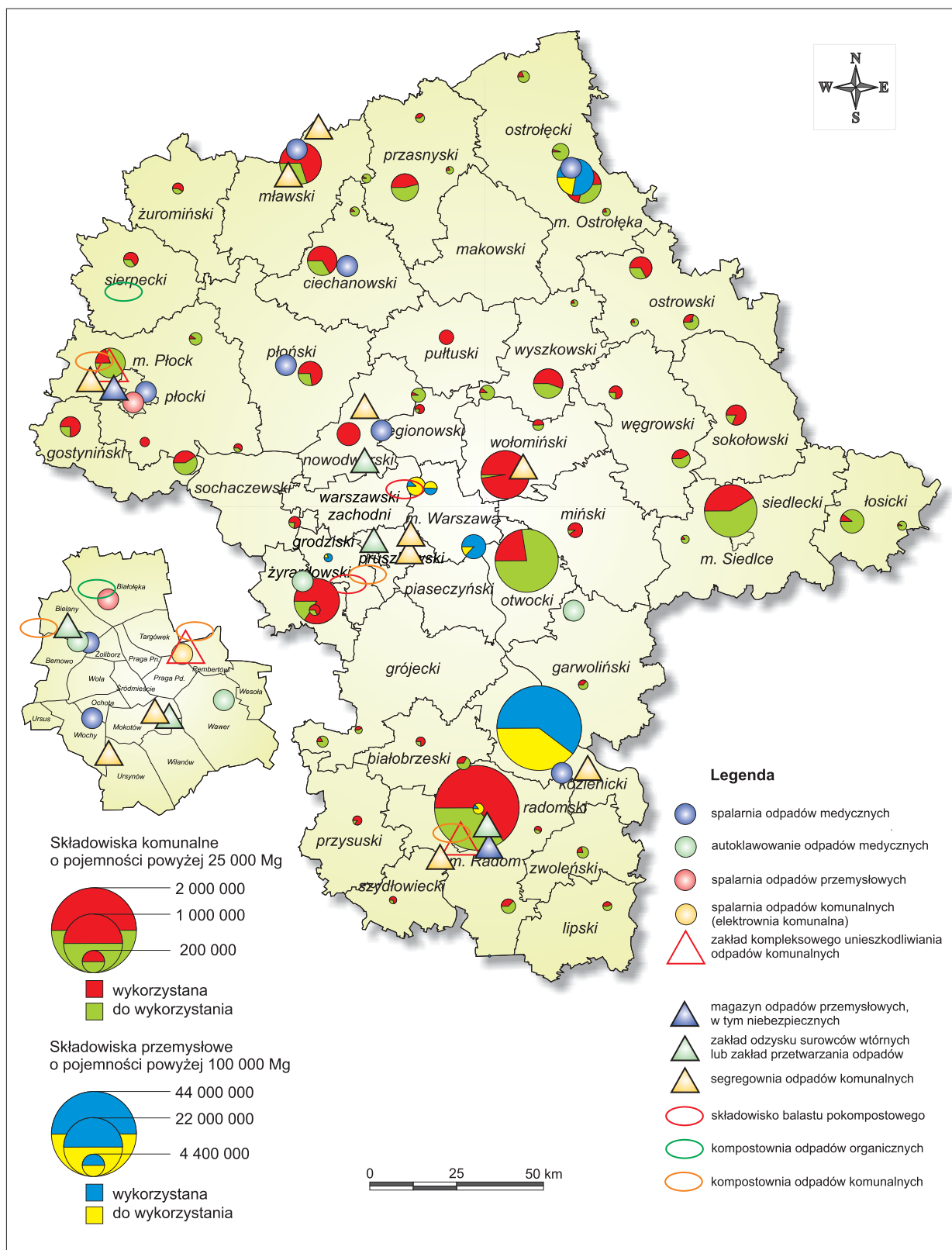

Tabela 86. Wykaz składowisk komunalnych spoza województwa mazowieckiego, na których w latach 2003-2004 deponowano odpady komunalne z województwa mazowieckiego

Lp.	Miejscowość	Gmina	Powiat	Województwo	Powiat (gminy) województwa mazowieckiego skąd wywożono odpady
1.	Służewo	Aleksandrów Kujawski	aleksandrowski	kujawsko-pomorskie	m.st. Warszawa
2.	Puławny	Puławny	puławski	lubelskie	kozienicki (Sieciechów)
3.	Ryki	Ryki	rykowski		garwoliński (Trojanów)
4.	Franki	Krośniewice	kutnowski	łódzkie	grodziski (Grodzisk Maz., Milanówek, Jaktorów, Żabia Wola), pruszkowski (Pruszków, Brwinów, Michałowice, Nadarzyn), piaseczyński (Piaseczno), warszawski zachodni (Błonie, Izabelin, Ożarów Maz., Łomianki, Stare Babice), wołomiński (Ząbki)
5.	Krzyżanówek	Krzyżanów	kutnowski		gostyniński (Pacyna), sochaczewski (Sochaczew), sokołowski (Nowa Sucha)
6.	Kamieńsk (Kąsie)	Kamieńsk	radomszczański		grodziski (Podkowa Leśna), nowodworski (Czosnów), legionowski (Serock, Jabłonna, Nieporęt, Wieliszew), miński (Sulejówek, Kałuszyn), otwocki (Józefów, Otwock, Wiązowna), piaseczyński (Piaseczno, Prażmów), pruszkowski (Pruszków, Brwinów, Michałowice, Nadarzyn, Piastów), warszawski zachodni (Błonie, Izabelin, Łomianki, Stare Babice), wołomiński (Marki, Radzymin, Ząbki, Zielonka), żyrardowski (Mszczonów), m.st. Warszawa
7.	Wola Kruszyńska	Bełchatów	bełchatowski		grodziski (Milanówek), warszawski zachodni (Stare Babice)
8.	Mostki	Zduńska Wola	sieradzki		pruszkowski (Pruszków)
9.	Lubochnia Górki	Tomaszów Mazowiecki	tomaszowski		nowodworski (Czosnów), piaseczyński (Piaseczno), m.st. Warszawa
10.	Czerwony Bór	Zambrów	zambrowski	podlaskie	ostrowski (Andrzejewo, Szulborze Wielkie, Zaręby Kościelne)
11.	Klukowo	Ciechanowiec	wysokomazowiecki		sokołowski (Jabłonna Lacka, Repki, Sterdyń)
12.	Angowice	Nowy Dwór	chojnicki	pomorskie	m.st. Warszawa
13.	Kunów	Ostrowiec Świętokrzyski	ostrowiecki	świętokrzyskie	lipski (Sienno, Rzecznów)
14.	Kętrzyn (Mażany)	Kętrzyn	kętrzyński	warmińsko-mazurskie	piaseczyński (Piaseczno), m.st. Warszawa
15.	Goranin	Ślesin	koniński	wielkopolskie	grodziski (Jaktorów, Żabia Wola), legionowski (Jabłonna), miński (Halinów), piaseczyński (Piaseczno), pruszkowski (Pruszków, Brwinów, Michałowice, Nadarzyn, Piastów), warszawski zachodni (Błonie, Izabelin, Ożarów Mazowiecki, Łomianki, Stare Babice), wołomiński (Marki, Radzymin, Ząbki, Zielonka), żyrardowski (Mszczonów), m.st. Warszawa
16.	Czmoń	Kórniki	kórnicki		grodziski (Baranów)

Zgodnie z informacją Ministerstwa Środowiska dotyczącą istniejących **składowisk odpadów komunalnych**, w 2004 r. w Polsce odpady komunalne przyjmowało 1 321 składowisk, z czego 126 (9,5%) w **województwie mazowieckim**. Ponadto w roku 2004:

- wymogi Dyrektywy 1999/31/WE spełniały 293 składowiska w kraju, w tym 17 (5,8%) w województwie mazowieckim,
- w kraju nie spełniało ww. wymogów 1 028 obiektów, z czego 109 składowisk (10,6%) w województwie mazowieckim,

- na 51 składowisk odpadów komunalnych zamkniętych w całym kraju - w województwie mazowieckim zamknięto 7 (13,7%),
- z 16 w kraju obiektów wybudowanych i oddanych do eksploatacji w 2004 r. - w województwie mazowieckim nie oddano żadnego,
- spośród 23 rozbudowywanych w Polsce składowisk, w województwie mazowieckim prowadzono rozbudowę (budowę nowych kwater) 2 składowisk (8,7%).

Na koniec 2004 r. w mazowieckiej bazie KARTA SKŁADOWISKA pozostawało 126 składowisk odpadów komunalnych posiadających całkowitą pojemność 20,7 mln Mg, z czego do wykorzystania pozostawało jeszcze około 6,4 mln Mg.

W województwie 77% składowisk odpadów komunalnych posiadało pozwolenie na budowę, 40% - pozwolenie na użytkowanie. Decyzję zatwierdzającą instrukcję eksploatacji składowiska uzyskało 83% obiektów, a przegląd ekologiczny wykonano dla 88% składowisk (wykres 53).

Pozwolenie zintegrowane do końca 2004 r. uzyskał tylko zarządzający składowiskiem odpadów komunalnych w Cieszewie w powiecie płońskim.

Przewiduje się, że ze 126 mazowieckich składowisk przyjmujących w 2004 r. odpady komunalne, po 2012 r. będzie funkcjonować około 48% obiektów. Pozostałe będą zamknięte (39% do 2009 r. i 13% w latach 2009 - 2012) - wykres 54.

Według oceny WIOŚ tylko 13% składowisk w województwie na koniec 2004 r. spełniało wymagania obowiązującego prawa, większość (60%) wymagało modernizacji, a 27% z nich kwalifikowało się do zamknięcia (wykres 55, tabela 88).

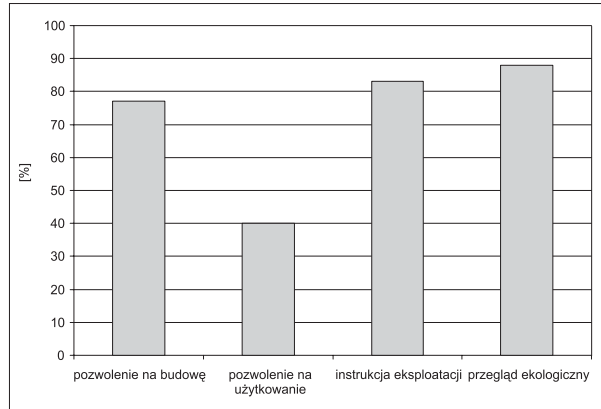
Spośród 34 składowisk komunalnych (27%) kwalifikujących się do wstrzymania działalności i do rekultywacji - dla 11 obiektów do końca 2004 r. **nie określono** - w drodze decyzji - **terminu zamknięcia** (Wyśmierzyce, Sieciechów, Chotcza-Józefów, Ciepeliów, Gąbin, Łąck, Rogowo, Lutomerz, Pomianowo-Dzierki, Tumanek, Broniów), a 2 obiekty są już rekultywowane: Łubna i Pruszków Gąsin (z zastosowaniem odpadów komunalnych do rekultywacji). Do końca 2004 r. termin zamknięcia określono dla 21 składowisk, w tym dla 18 decyzją o zamknięciu składowiska (z art. 33 ust. 6 ustawy wprowadzającej) i dla 3 składowisk decyzją „zgoda na zamknięcie składowiska” (z art. 54 ustawy o odpadach). Wyznaczono następujące terminy zamknięcia: w 2004 r. dla 5 składowisk (Rembówko, Raciąż Półka, Grochy Serwatk, Obryte, Gnaty Szczerbaki), w 2005 r. dla 15 składowisk i w 2006 r. dla 1 składowiska. Z zamkniętych na koniec 2004 r. tylko dla składowiska w Rembówku termin zamknięcia obiektu pokrywał się z terminem zakończenia rekultywacji, co było przedmiotem kontroli Starosty Ciechanowskiego w styczniu 2005 r., kiedy to komisyjnie potwierdzono wykonanie I etapu prac rekultywacyjnych. W czerwcu 2005 r. kontrolę przeprowadził WIOŚ. Na składowiskach w Gnatach Szczerbakach, Grochach Serwatkach i w Obrycie prace rekultywacyjne zostaną zgodnie z harmonogramem zakończone w grudniu 2005 r.

Natomiast poza określeniem - w drodze decyzji - terminu zamknięcia składowiska i kierunku jego rekultywacji Starosta Płoński nie wydał decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie składowiska (z harmonogramem wykonania prac rekultywacyjnych na składowisku) w Raciążu Półkach.

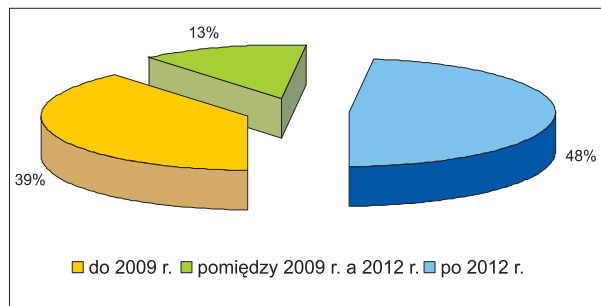
W województwie przeważały (73%) składowiska małe, przyjmujące mniej niż 10 Mg odpadów/dobę, a dużych składowisk, przyjmujących ponad 20 Mg/dobę odpadów było zaledwie 17%. Pozostałe 10% stanowiły składowiska, na których deponowano w 2004 r. od 10 do 20 Mg odpadów /dobę.

Spośród składowisk przyjmujących w 2004 r. odpady komunalne, tylko ponad połowa - 58% - posiadała sztuczne uszczelnienie.

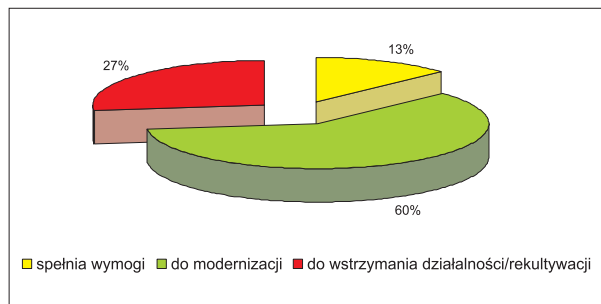
Wykres 53. Stan prawny składowisk odpadów komunalnych

Wykres 54. Przewidywany okres funkcjonowania składowisk komunalnych

Wykres 55. Ocena składowisk komunalnych (wg WIOŚ)

Kompaktor pracował na 24% obiektów, a spychacz - okresowo na 85%. W brodzik dezynfekcyjny było wyposażonych 70% składowisk. Masa odpadów przyjmowanych do składowania była określana w oparciu o faktyczny tonaż tylko na 28%, wyposażonych w wagę składowisk.

Na koniec 2004 r. w system do ujmowania wód opadowych było wyposażonych 16% składowisk województwa mazowieckiego, odcieki były ujmowane na 57% obiektów, na 21% - zainstalowano urządzenia do ujmowania gazu składowiskowego.

W 2004 r. monitoring gazu wysypiskowego był prowadzony na 20% składowisk komunalnych. Jakość wód powierzchniowych monitorowano w rejonie 13% składowisk. Wody odciekowe badano na 33% obiektów. Pomimo, że zgodnie z prawem już od 3 stycznia 2005 r. każde składowisko powinno mieć wykonane otwory badawcze, co było i jest przedmiotem kontroli WIOŚ Warszawa, w sprawne piezometry na koniec 2004 r. było wyposażonych tylko 88 składowisk, a monitoring wód

podziemnych prowadzono w ubiegłym roku - w rejonie 77 składowisk (wykres 56).

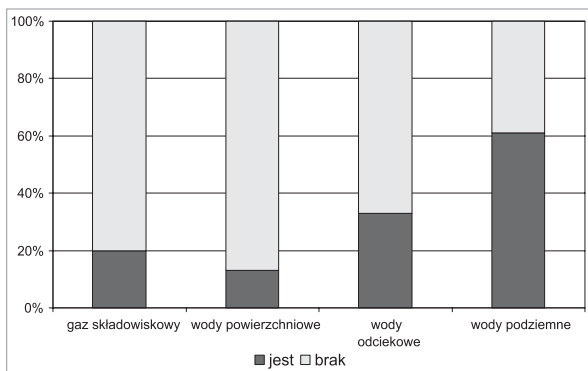
Spośród 126 składowisk odpadów komunalnych województwa mazowieckiego, z których wszystkie były składowiskami odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, tylko na jednym - w Rachocinie w gminie Sierpc w powiecie sierpeckim - wyznaczono kwaterę (o pojemności 5 Mg) do składowania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Z 75 obiektów wymagających dostosowania do wymogów prawa (wykres 55) w 2004 r. prace modernizacyjne rozpoczęto na 21 składowiskach odpadów komunalnych województwa mazowieckiego (tabela 87).

Ponadto w 2004 r. prowadzono także prace modernizacyjne na składowisku w Mińsku Mazowieckim, które według posiadanych decyzji spełnia wymogi. W ramach ww. prac założono repery kontrolne, wykonano studnie STM do monitoringu gazu i zamontowano deszczomierz.

W tabeli 88 przedstawiono wykaz 126 zlokalizowanych w granicach województwa mazowieckiego składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne

Wykres 56. Badania monitoringowe

ne i pozostających w bazie KARTA SKŁADOWISKA z powodu przyjmowania w 2004 r. odpadów komunalnych, w tym: 124 składowiska - celem unieszkodliwiania odpadów poprzez składowanie oraz 2 składowiska (Łubna i Pruszków Gąsin) - celem rekultywacji tych składowisk odpadami komunalnymi.

Tabela 87. Wykaz składowisk, na których prowadzono w 2004 r. prace modernizacyjne

Lp.	Składowisko	Rodzaj prac modernizacyjnych
1.	Brudnice	Montaż wagi samochodowej i budowa budynku socjalnego
2.	Cudnów	Wykonanie instalacji odgazowującej i sieci piezometrów
3.	Guzów	Wykonanie sieci piezometrów i instalacji odgazowującej
4.	Jedlanka Stara	Wykonanie instalacji odgazowującej
5.	Kotuń	Montaż deszczomierza, reperów i celownicy
6.	Kozienice	Wykonanie sieci piezometrów
7.	Łatowicz -Rozstanki	Wykonanie sieci piezometrów
8.	Lipiny Stare	Przebudowa składowiska w związku z końcową fazą eksploatacji
9.	Łąck	Wykonanie sieci piezometrów
10.	Łęgonice Nowe	Wykonanie instalacji odgazowującej
11.	Łojew	Zakup kompaktora, wagi samochodowej i linii do segregacji odpadów
12.	Petrykozy	Wykonanie repery kontrolnego do pomiaru osiadania powierzchni składowiska
13.	Płocochowo	Montaż drenażu nowej niecki. Na koniec 2004r. wykonano jej uszczelnienie
14.	Skaryszew	Wykonanie reperów osiadania powierzchni składowiska
15.	Suchodół Włościański	Zakup wagi
16.	Uniszki Cegielnia	Zakup 2 linii sortowniczych. Prowadzono postępowanie w sprawie wydania decyzji pozwolenie na budowę nowej kwatery
17.	Urbanów	Wykonanie reperów osiadania powierzchni składowiska
18.	Węgrów-Ruszczyzna	Wykonanie reperów do pomiaru osiadania składowiska, montaż deszczomierza
19.	Wola Pawłowska	Zakup linii sortowniczej
20.	Zakroczym	Wykonanie instalacji odgazowującej
21.	Zwoleń	Wykonanie reperów osiadania powierzchni składowiska

Tabela 88. Wykaz składowisk odpadów komunalnych województwa mazowieckiego (baza KARTA SKŁADOWISKA wg stanu na 31.12.2004 r.)

Lp.	Lokalizacja		Właściciel	Zarządzający	Rok		Ocena
	Powiat	Gmina /miejscowość			otwarcia	zamknięcia	
1.	białobrzeski	Wyśmierzyce / Wyśmierzyce	Gmina Wyśmierzyce	Zakład Gospodarki Komunalnej w Wyśmierzycach	1950	2005	do rekultywacji
2.		Białobrzegi / Sucha	Gmina Białobrzegi	Zakład Usług Komunalnych w Białobrzegach	1997	2006	do modernizacji
3.	ciechanowski	Opinogóra Górna / Rembówko	Gmina Opinogóra Górna	Wójt Gminy Opinogóra	1977	2004	do rekultywacji
4.		Sońsk / Siubowo	Gmina Sońsk	Wójt Gminy Sońsk	1980	2005	do rekultywacji
5.		Ciechanów / Wola Pawłowska	Gmina Miejska Ciechanów	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie	1994	2020	do modernizacji
6.		Grudusk / Humięcino-Koski	Gmina Grudusk	Zakład Komunalny w Grudusku	1996	2015	do modernizacji
7.	garwoliński	Piława / Puznówka	Miasto i Gmina Piława	Zakład Gospodarki Komunalnej w Pilawie	1993	2022	do modernizacji
8.		Łaskarzew / Łaskarzew	Miasto Łaskarzew	Miejska Gospodarka Komunalna w Łaskarzewie – Gospodarstwo Pomocnicze	1998	2057	do modernizacji
9.		Borowie / Słup Pierwszy	Gmina Borowie	Wójt Gminy Borowie	1999	2020	do modernizacji
10.		Sobolew / Krępa	Gmina Sobolew	Wójt Gminy Sobolew	1996	2008	do modernizacji
11.	gostyński	Gostynin / Gostynin	ECT POLSKA Sp. z o.o. - teren dzierzawiony	ECT Polska Sp. z o.o. w Gostyninie	2002	2015	spełnia wymogi
12.	grodziski	Żabia Wola / Petrykozy	Gmina Żabia Wola	Wójt Gminy Żabia Wola	1993	po 2012	do modernizacji
13.	grójecki	Mogielnica / Węzowiec	Gmina Mogielnica	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Mogielnicy	1998	2022	do modernizacji
14.		Grójec / Częstoniew	Gmina Grójec	PPHU Grażyna Chojnacka w Grójcu	1996	2016	do modernizacji
15.		Nowe Miasto n/Pilicą / Łęgonice Nowe	Gmina Nowe Miasto n/Pilicą	Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Nowym Mieście n/Pilicą	2001	2025	do modernizacji
16.		Warka / Warka	Gmina Warka	Zakład Usług Komunalnych w Warce	1970	2006	do rekultywacji

Lp.	Lokalizacja		Właściciel	Zarządzający	Rok		Ocena
	Powiat	Gmina /miejscowość			otwarcia	zamknięcia	
17.	kozienicki	Sieciechów / Sieciechów	Gmina Sieciechów	Wójt Gminy Sieciechów	1986	2008	do rekultywacji
18.		Kozienice / Kozienice	Gmina Kozienice	Kozienicka Gospodarka Komunalna	2002	2016	spełnia wymogi
19.		Garbatka Letnisko / Garbatka Zbyszyn	Gmina Garbatka Letnisko	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Garbatce Letnisko	1993	2034	do modernizacji
20.	legionowski	Serock / Dębe	Miasto i Gmina Serock	Komunalny Zakład Budżetowy w Serocku	1996	przed 2012	spełnia wymogi
21.	lipski	Chotcza / Chotcza-Józefów	Gmina Chotcza	Wójt Gminy Chotcza	1985	2002	do rekultywacji
22.		Ciepielów / Ciepielów	Gmina Ciepielów	Wójt Gminy Ciepielów	1985	2010	do rekultywacji
23.		Lipsko / Wola Solecza – Wólka	Gmina Lipsko	Zakład Gospodarki Komunalnej w Lipsku	1993	2030	do modernizacji
24.	łosicki	Stara Kornica / Stara Kornica	Gmina Stara Kornica	Wójt Gminy Stara Kornica	2000	2060	do modernizacji
25.		Łosice / Łosice	Związek Komunalny NIESKAZONE SRODOWISKO w Łosicach	Związek Komunalny NIESKAZONE SRODOWISKO w Łosicach	1999	2027	spełnia wymogi
26.		Sypniewo / Chelchy	Gmina Sypniewo	Wójt Gminy Sypniewo	1986	2005	do rekultywacji
27.	makowski	Płoniawy Bramura / Jaciążek	Gmina Płoniawy Bramura	Wójt Gminy Płoniawy Bramura	1987	2005	do rekultywacji
28.		Krasnostele / Krasnostelec Leśny	Gmina Krasnostelec	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Krasnostelecu	1992	przed 2012	do modernizacji
29.		Różan / Mroczy Rębiszewo	Gmina Różan	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Różanie	1999	2014	do modernizacji
30.	makowski	Szelków / Chyliń	Gmina Szelków	Wójt Gminy Szelków	1992	2014	do modernizacji
31.		Rzewnie / Małki	Gmina Rzewnie	Wójt Gminy Rzewnie	1993	2021	do modernizacji
32.		Maków Mazowiecki / Maków Mazowiecki	Gmina Maków Mazowiecki	Miejskie Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Makowie Mazowiecki	1986	2005	do rekultywacji
33.	makowski	Karniewo / Byszewo	Gmina Karniewo	Wójt Gminy Karniewo	1979	2005	do rekultywacji
34.		Czerwonka / Dąbrowka	Gmina Czerwonka	Wójt Gminy Czerwonka	1993	2005	do rekultywacji

Lp.	Lokalizacja		Właściciel	Zarządzający	Rok		Ocena
	Powiat	Gmina /miejsowość			otwarcia	zamknięcia	
35.	miński	Jakubów / Moczydła	Gmina Jakubów	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe EKO-SAM BIS w Halininie	2000	2022	do modernizacji
36.		Siennica / Siennica	Gmina Siennica	Wójt Gminy Siennica	2002	2022	do modernizacji
37.		Łatowicz / Łatowicz-Rozstanki	Gmina Łatowicz	Wójt Gminy Łatowicz	1993	2016	do modernizacji
38.		Mińsk Mazowiecki / Mińsk Mazowiecki	Miasto Mińsk Mazowiecki	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Mińsku Mazowieckim	1998	2006	spełnia wymogi
39.	mławski	Cegłów / Woźbin	Gmina Cegłów	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe EKO-SAM BIS w Halininie	1995	2012	do modernizacji
40.		Dobre / Makówiec Duży	Gmina Dobre	Wójt Gminy Dobre	1996	2008	do modernizacji
41.		Wiecznia Kościelna / Uniszki Cegielnia	Zakład Usług Komunalnych USKOM Sp. z o.o. w Mławie	Zakład Usług Komunalnych USKOM Sp. z o.o. w Mławie	1967	2015	do modernizacji
42.		Radzanów / Radzanów	Gmina Radzanów	Wójt Gminy Radzanów	1982	2005	do rekultywacji
43.	mławski	Strzegowo / Konotopa	Gmina Strzegowo	Wójt Gminy Strzegowo	2000	2020	do modernizacji
44.		Szreńsk / Miączyn Duży	Gmina Szreńsk	Wójt Gminy Szreńsk	1996	2012	do modernizacji
45.		Dzierzgowo / Rzęgnowo	Gmina Dzierzgowo	Wójt Gminy Dzierzgowo	1989	2013	do modernizacji
46.		Stupsk / Stupsk	Gmina Stupsk	Wójt Gminy Stupsk	1991	2005	do rekultywacji
47.	nowodworski	Nasielsk / Jaskółowo	Gmina Nasielsk (współwłaściciel Gmina Wieliszew)	Zarząd Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Nasielsku	2003	2020	spełnia wymogi
48.		Zakroczym / Zakroczym	Gmina Zakroczym	Zakład Gospodarki Komunalnej w Zakroczymiu	1997	2012	do modernizacji
49.	ostrołęcki	Rzekuń / Goworki k/Ostrołęki	Gmina Ostrołęka	Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Ostrołęce	1986	2016	do modernizacji
50.		Kadzidło / Brzozówka	Gmina Kadzidło	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Kadzidle	1985	2005	do rekultywacji
51.		Baranowo / Czerwińskie	Gmina Baranowo	Wójt Gminy Baranowo	1989	2005	do rekultywacji
52.		Myszyniec / Myszyniec	Gmina Myszyniec	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Myszyniu	1993	po 2012	do modernizacji
53.	ostrołęcki	Lelis / Gibalka	Gmina Lelis	Wójt Gminy Lelis	1992	2025	do modernizacji
54.		Troszyn / Troszyn	Gmina Troszyn	Zakład Obsługi Rolnictwa w Troszynie	1992	po 2012	do modernizacji

Lp.	Lokalizacja		Właściciel	Zarządzający	Rok		Ocena
	Powiat	Gmina /miejscowość			otwarcia	zamknięcia	
55.	ostrowski	Ostrów Mazowiecka / Stare Lubiejewo	Gmina Ostrów Mazowiecka	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Ostrowi Mazowieckiej	1981	2014	spełnia wymogi
56.		Boguty Płanki / Boguty Płanki	Gmina Boguty Płanki	Wywóz i Haldowanie Śmieci Komunalnych A. Godlewski w Drewnowie Ziemkach	1990	2016	do modernizacji
57.		Brok / Brok	Gmina Brok	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Broku	1993	2021	do modernizacji
58.		Wąsowo / Brzezińsko Rościszewskie	Gmina Wąsowo	Usługi Rolnicze i Komunalne S.Jasiński w Wąsowie	1996	2013	do modernizacji
59.		Stary Lubotyń / Lubotyń Włoki	Gmina Stary Lubotyń	Wójt Gminy Stary Lubotyń	1992	przed 2012	do modernizacji
60.		Małkinia / Zawisty Podleśne	Gmina Małkinia	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Małkini	1989	2035	do modernizacji
61.	otwocki	Otwock / Otwock	SATER OTWOCK Sp. z o.o.	SATER OTWOCK Sp. z o.o. w Otwocku	1998	po 2012	spełnia wymogi
62.	piaseczyński	Góra Kalwaria / Baniocha (Lubna)	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m. st. Warszawie	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m. st. Warszawie Sp. z o.o.	1978	1997	obiekt rekultywowany
63.	płocki	Stara Biała / Kobierniki	Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Kobiernikach k/Płocka Sp. z o.o.	Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Kobiernikach k/Płocka Sp. z o.o.	2000	po 2012	spełnia wymogi
64.		Bodzanów / Bodzanów	Gmina Bodzanów	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe SO Józef Sobiesiak w Nowym Miszewie	1985	2009	do modernizacji
65.		Gąbin / Gąbin	Miasto i Gmina Gąbin	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Gąbinie	1970	2005	do rekultywacji
66.		Wyszogród / Wilczkowo	Gmina i Miasto Wyszogród	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wyszogrodzie	1989	2020	do modernizacji
67.		Łąck / Łąck	Gmina Łąck	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe SO Józef Sobiesiak w Nowym Miszewie	1990	2005	do rekultywacji
68.		Bulkowo / Rogowo	Gmina Bulkowo	Wójt Gminy Bulkowo	1981	2003	do rekultywacji
69.	płoński	Ślubice / Ślubice	Gmina Ślubice	Wójt Gminy Ślubice	1986	2009	do modernizacji
70.		Drobin / Cieszewo	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Drobinie	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Drobinie	2003	2013	spełnia wymogi
71.		Baboszewo / Lutomerzyn	Gmina Baboszewo	Wójt Gminy Baboszewo	1978	2005	do rekultywacji
72.	płoński	Czerwińsk / Janikowo	Gmina Czerwińsk	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Czerwińsku n/Wisłą z/s w Sielcu	1970	2005	do modernizacji

Lp.	Lokalizacja		Właściciel	Zarządzający	Rok		Ocena
	Powiat	Gmina /miejscowość			otwarcia	zamknięcia	
73.	płocki	Dzierżążnia / Pomianowo-Dzierżki	Gmina Dzierżążnia	Wójt Gminy Dzierżążnia	1990	2005	do rekultywacji
74.		Naruszewo / Naruszewo Stare	Gmina Naruszewo	Wójt Gminy Naruszewo	1991	2005	do modernizacji
75.		Płońsk / Dalanówek	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Płońsku	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Płońsku	1982	2015	do modernizacji
76.		Raciąż / Polka Raciąż	Gmina Miejska Raciąż	Burmistrz Miasta Raciąż	1979	2004	do rekultywacji
77.		Pruszków / Pruszków Gąsin	Miasto Pruszków	Miejski Zakład Oczyszczania Sp. z o.o. w Pruszkowie	1965	1997	obiekt rekultywowany
78.	pruszkowski	Przasnysz / Ogłędą	Gmina Przasnysz	Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Przasnyszu	1983	2018	do modernizacji
79.		Czernice Borowe / Chojnowo	Gmina Czernice Borowe	Wójt Gminy Czernice Borowe	1986	2005	do rekultywacji
80.		Chorzele / Chorzele	Gmina Chorzele	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Chorzelach	1989	po 2012	do modernizacji
81.		Jednoróżec / Jednoróżec	Gmina Jednoróżec	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Ostrołęce	1994	po 2012	do modernizacji
82.		Krzynowłoga Mała / Krzynowłoga Mała	Gmina Krzynowłoga Mała	Wójt Gminy Krzynowłoga Mała	1988	2005	do rekultywacji
83.		Odrzywół / Odrzywół	Gmina Odrzywół	Wójt Gminy Odrzywół	1992	2024	do modernizacji
84.	przysuski	Gielniów / Gielniów	Gmina Gielniów	Wójt Gminy Gielniów	1988	2010	do modernizacji
85.		Przysucha / Wola Więcierzowa	Gmina Przysucha	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Przysusze	1985	2006	do modernizacji
86.		Gzy / Grochy - Serwatki	Gmina Gzy	Wójt Gminy Gzy	1986	2004	do rekultywacji
87.		Obyrte / Obyrte	Gmina Obyrte	Wójt Gminy Obyrte	1987	2004	do rekultywacji
88.		Pułtusk / Płocochowo	Gmina Pułtusk	Zakład Usług Komunalnych i Gospodarki Mieszkaniowej w Pułtusk	1990	2020	do modernizacji
89.	pułtowski	Winnica / Gnaty-Szczerbaki	Gmina Winnica	Wójt Gminy Winnica	1974	2004	do rekultywacji
90.		Zatory / Zatory-Biele	Gmina Zatory	Wójt Gminy Zatory	1997	2005	do modernizacji

Lp.	Lokalizacja		Właściciel	Zarządzający	Rok		Ocena
	Powiat	Gmina /miejscowość			otwarcia	zamknięcia	
91.	radomski	Itża / Jedlanka Stara	Gmina Itża	Przedsiębiorstwo Komunalne PUH w Itży	1999	2020	do modernizacji
92.		Jedlnia-Letnisko / Cudnów	Gmina Jedlnia-Letnisko	Wójt Gminy Jedlnia-Letnisko	1998	2020	do modernizacji
93.		Jedlińsk / Urbanów	Gmina Jedlińsk	Zakład Gospodarki Komunalnej w Jedlińsku	1998	2016	do modernizacji
94.		Wolanów / Bieńdżice	Gmina Wolanów	Wójt Gminy Wolanów	1995	2030	do modernizacji
95.		Skaryszew / Skaryszew	Gmina Skaryszew	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Skaryszewie	1993	2010	do modernizacji
96.	radomski - grodzki	Radom / Radom	PPUH RADKOM Jednoosobowa Spółka z o.o. w Radomiu	PPUH RADKOM Jednoosobowa Spółka z o.o. w Radomiu	1988	2020	spełnia wymogi
97.		Mordy / Mordy	Miasto i Gmina Mordy	Zakład Gospodarki Komunalnej w Mordach	1997	2016	do modernizacji
98.		Wodynie / Oleśnica	Gmina Wodynie	Wójt Gminy Wodynie	2002	po 2012	do modernizacji
99.	siedlecki	Mokobody / Bale	Gmina Mokobody	Wójt Gminy Mokobody	1999	2020	do modernizacji
100.		Kotuń / Kotuń	Gmina Kotuń	Zakład Gospodarki Komunalnej w Kotuniu	1997	2021	do modernizacji
101.		Skórzec / Dąbrowka Ług	Gmina Skórzec	Zakład Gospodarki Komunalnej w Skórcu	1995	2010	do modernizacji
102.	siedlecki ziemski	Suchożębry / Wola Suchożeńbrska	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Siedlcach	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Siedlcach	1986	2020	do modernizacji
103.	sierpecki	Sierpc / Rachocin	Miasto Sierpc	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	1996	2008	spełnia wymogi
104.		Mochowo / Gozdy	Gmina Mochowo	Wójt Gminy Mochowo	1994	2012	spełnia wymogi
105.	sochaczewski	Teresin / Topolowa	Gmina Teresin	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej	1999	2009	spełnia wymogi
106.	sokołowski	Sabnie / Suchodół Włościański	Miasto Sokołów Podlaski	Przedsiębiorstwo Usług Inżynieryjno-Komunalnych Sp. z o.o. w Sokołowie Podlaskim	1978	2005	do modernizacji
107.	szydłowiecki	Chlewiska / Broniów	Gmina Chlewiska	Wójt Gminy Chlewiska	1988	2004	do rekultywacji
108.		Szydłowiec / Szydłowiec	Gmina Szydłowiec	Burmistrz Miasta w Szydłowcu	1991	2006	do modernizacji
109.		Orońsko / Guzów	Gmina Orońsko	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Orońsku	1994	2020	do modernizacji

Lp.	Lokalizacja		Właściciel	Zarządzający	Rok		Ocena
	Powiat	Gmina /miejscowość			otwarcia	zamknięcia	
110.	węgrowski	Węgrów / Węgrów-Ruszczyzna	Miasto Węgrów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Węgrowie	1985	2020	spełnia wymogi
111.		Wierzbno / Wierzbno	Gmina Wierzbno i Gmina Grębków	Wójt Gminy Wierzbno	2000	2025	do modernizacji
112.		Stoczek / Gajówka Zach	Gmina Stoczek i Gmina Sadowne	Zakład Gospodarki Komunalnej w Stoczku	2002	2017	do modernizacji
113.		Łochów / Łojew	Miasto Łochów	Zakład Gospodarki Komunalnej w Łochowie	1982	2010	do modernizacji
114.	wołomiński	Tłuszcz / Wólka Kozłowska	Miasto i Gmina Tłuszcz	JURANT Spółka Jawna A. Matejak, J. Borkowski w Zielonce	1987	2008	do modernizacji
115.		Wołomin / Lipiny Stare	Gmina i Miasto Wołomin	Burmistrz Miasta Wołomin	1973	2004	do modernizacji
116.	wyszkowski	Wyszków / Tumanek	Gmina Wyszków	Zakład Administracji Domów Mieszkalnych w Wyszkowie	1971	2007	do rekultywacji
117.		Długosiodło / Bosewo Nowe	Gmina Długosiodło	Wójt Gminy Długosiodło	1989	2012	do modernizacji
118.		Somianka / Janki	Gmina Somianka	Zakład Gospodarki Komunalnej w Somiance	1988	2012	do modernizacji
119.	zwoleniński	Zwoleń / Zwoleń	Gmina Zwoleń	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Zwoleniu	1995	2015	do modernizacji
120.		Biezuń / Biezuń	Gmina Biezuń	Wójt Gminy Biezuń	1972	2005	do rekultywacji
121.	żuromiński	Kuczbork-Osada / Kuczbork-Wieś	Gmina Kuczbork	Wójt Gminy Kuczbork	1998	2013	do modernizacji
122.		Lutocin / Boguszewiec	Gmina Lutocin	Wójt Gminy Lutocin	1980	2005	do rekultywacji
123.		Siemiątkowo / Gradzanowo Kościelne	Gmina Siemiątkowo	Wójt Gminy Siemiątkowo	1980	2005	do rekultywacji
124.	żyrardowski	Żuromin / Brudnice	Gmina i Miasto Żuromin	Zakład Usług Remontowych i Konserwacyjnych w Żurominie	1992	2008	do modernizacji
125.		Mszczonów / Marków- Swinice	Miasto Mszczonów	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Mszczonowie	1993	2009	spełnia wymogi
126.		Radziejowice / Krzyżówka	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej ŻYRARDÓW Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej ŻYRARDÓW Sp. z o.o.	1970	2008	spełnia wymogi

2. ODPADY PRZEMYSŁOWE

W przeciwieństwie do odpadów komunalnych, zarówno prawo unijne jak i polskie nie definiuje odpadów przemysłowych. Wobec braku ustawowej definicji, zakłada się, że do **odpadów przemysłowych zaliczamy wszystkie te odpady, które nie są odpadami komunalnymi**.

Nie powstają one wskutek bytowania człowieka, ale poprzez podejmowanie przez niego innych działań, a przede wszystkim szeroko pojętej działalności gospodarczej w tym: produkcyjnej (zarówno przemysłowej jak i rolniczej) i usługowej (w tym usług: komunalnych, medycznych i weterynaryjnych oraz oświatowych i administracyjnych).

2.1. Emisja odpadów przemysłowych

Ilość wytworzonych odpadów przemysłowych przez dany kraj, województwo, powiat, gminę - jest związana z poziomem rozwoju gospodarczego danej jednostki administracyjnej. W Polsce w latach 2002 - 2004 wzrosła wartość Produktu Krajowego Brutto towarzyszył wzrost ilości powstających odpadów przemysłowych.

W roku 2004 w województwie mazowieckim nastąpił minimalny (o 1,3%) spadek ilości wytworzonych odpadów przemysłowych. Faktyczne obciążenie środowiska odpadami przemysłowymi najlepiej ilustrują wskaźniki emisji odpadów przemysłowych (Mg) w odniesieniu do powierzchni (km²) lub do liczby mieszkańców (M). Pozycję i wartość obydwu wskaźników województwa mazowieckiego na tle kraju ilustruje wykres 57.

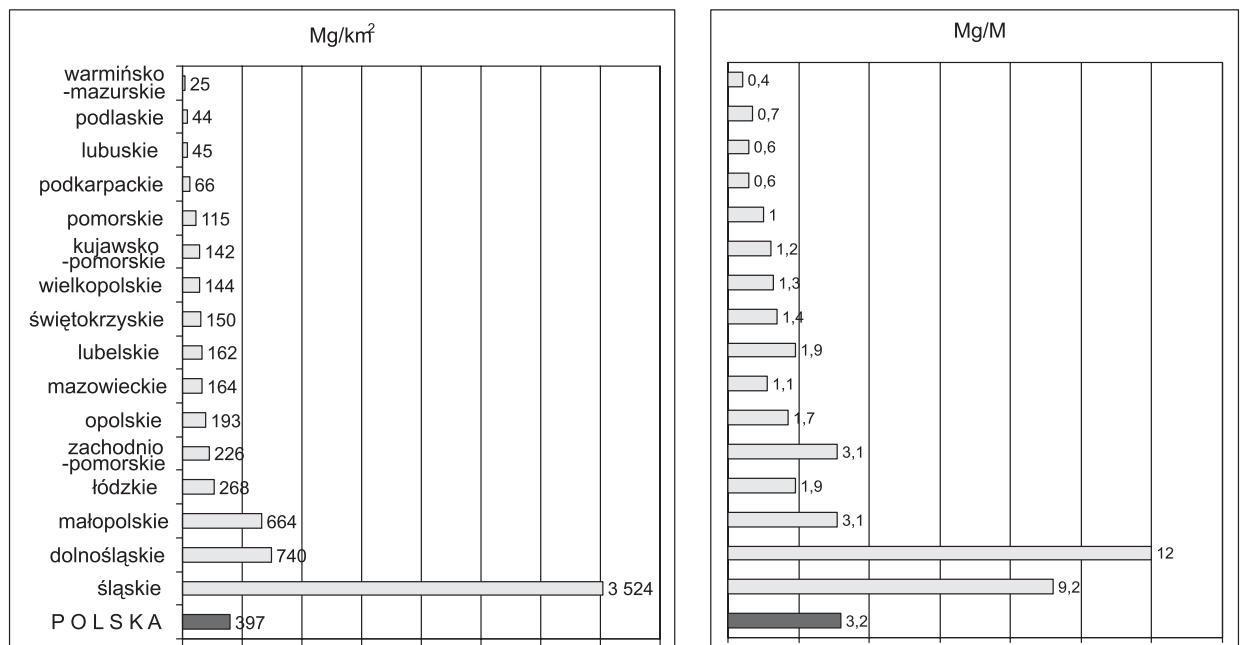
Analiza obciążenia środowiska przyrodniczego województwa mazowieckiego odpadami przemysłowymi wytworzonymi w 2004 r., wyrażonego w Mg w przeliczeniu na jednostkę powierzchni pokazuje, że jest ono ponad 2-krotnie mniejsze niż analogiczne dla kraju i ponad 20-krotnie niższe niż w województwie śląskim. Natomiast średnia emisja wytworzonych odpadów w przeliczeniu na 1 mieszkańca była w województwie mazowieckim w 2004 r. blisko 3-krotnie niższa od krajowej i blisko 11-krotnie niższa niż na Dolnym Śląsku.

Ilość odpadów przemysłowych wytworzonych w 2004 r. w województwie mazowieckim wykazana w statystyce publicznej - 5 842,3 tys. Mg - była bardzo zbliżona do ilości ustalonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie prowadzonej, w ramach Państwowego Monitoringu

Tabela 89. Wartość Produktu Krajowego Brutto (PKB) i ilość odpadów przemysłowych w Polsce i w województwie mazowieckim w latach 2000 - 2004 (GUS)

Wyszczególnienie	Jednostki	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.
Polska PKB	mln zł	723 886,3	760 595,3	781 112,4	814 922,4	883 656,1
Polska odpady	tys. Mg	125 484	123 810	117 894	120 551	124 029,5
Województwo mazowieckie	tys. Mg	4383,5	5 059,9	4 916,2	5917,7	5 842,3
Procentowy udział województwa w całej masie wytworzonych odpadów przemysłowych w kraju	%	3,5	4,0	4,2	4,9	4,7
Pozycja w kraju	-	6	4	5	4	4

Wykres 57. Emisja jednostkowa odpadów przemysłowych w kraju w 2004 r. (GUS)

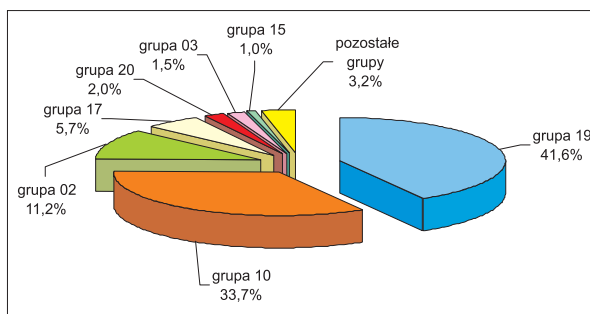
Środowiska, wojewódzkiej bazy SIGOP - 5 931,6 tys. Mg. Fakt, że ilość odpadów według danych statystycznych była niższa od ustalonej przez WIOŚ wynika stąd, że informacje ze statystyki publicznej nie obejmują zakładów wytwarzających poniżej 1 tys. Mg odpadów/rok.

Blizsze spojrzenie na strukturę odpadów przemysłowych wytworzonych w województwie mazowieckim w 2004 r. pokazuje, że najwięcej, bo 41,6% wszystkich odpadów, stanowiły odpady z grupy 19 tj. odpady z instalacji i urządzeń służących do zagospodarowywania odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych.

Na drugim miejscu znalazły się odpady z grupy 10 czyli odpady z procesów termicznych, których udział wyniósł 33,7%. Odpady z tych dwóch grup stanowiły ponad ¾ masy wszystkich wytworzonych w 2004 r. odpadów przemysłowych (wykres 58).

Spośród ogółu wytworzonych odpadów na ponad 60% składały się odpady z usług komunalnych, w tym: ponad 33% stanowiły odpady z procesów uzdatniania wody i ponad 30% - z procesów energetycznego spalania węgla. Wykaz rodzajów odpadów przemysłowych, których udział w ogólnej masie wytworzonych odpadów był największy - zamieszczono w tabeli 90. Tak wysoki udział odpadów z usług komunalnych jest konsekwencją tego, że największymi wytwórcami odpadów przemysłowych w województwie mazowieckim (ze wszystkich

Wykres 58. Udział grup odpadów w ogólnej masie odpadów przemysłowych (baza SIGOP)

1 410 wytwórców) są od początku istnienia województwa mazowieckiego: Zakład Wodociągu Centralnego i Zakład Wodociągu Północnego Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w m.st. Warszawie S.A. oraz 2 elektrociepłownie: SIEKIERKI, ŻERAN i 2 elektrownie: OSTROŁĘKA, KOZIENICE.

Wykaz największych (21 spośród 1 410 zaewidencjonowanych w bazie SIGOP) wytwórców odpadów przemysłowych, których odpady stanowiły blisko 79% ogólnej masy wytworzonych w 2004 r. odpadów przemysłowych województwa mazowieckiego, przedstawiono w tabeli 91.

Tabela 90. Odpady przemysłowe wytworzone w największych ilościach (baza SIGOP)

kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość wytworzonych odpadów (Mg)	Udział (%)
	nazwa odpadu		
19 09 02	Osady z klarowania wody	1 967 211,264	33,2
10 01 80	Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	813 995,372	13,7
10 01 02	Popioły lotne z węgla	678 864,918	11,4
02 05 80	Odpadowa serwatka	216 703,728	3,7
19 08 05	Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	211 617,163	3,6
10 01 01	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	152 094,038	2,6
02 04 80	Wysłodki	10 2560,740	1,7
17 04 05	Żelazo i stal	95 800,549	1,6
19 05 01	Nie przekompostowane frakcje odpadów komunalnych i podobnych	81 487,538	1,4
17 05 06	Urobek z pogłębiania inny niż wymieniony w 17 05 05	80 906,430	1,4
10 01 82	Mieszaniny popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych (metody suche i półsuche odsiarczania spalin oraz spalanie w złożu fluidalnym)	80 289,350	1,3
10 01 05	Stale odpady z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych	78 048,781	1,3
02 07 80	Wytłoki, osady moszczowe i pofermentacyjne, wywary	77 015,377	1,3
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	64 538,081	1,1
10 02 01	Żużle z procesów wytapiania	61 524,898	1,0
19 08 12	Szlamy z biologicznego oczyszczania ścieków przemysłowych inne niż wymienione 19 08 11	60 261,620	1,0
Razem		4 822 919,899	81,3
.. ..	Pozostałe rodzaje odpadów przemysłowych wytworzonych w województwie mazowieckim	1 108 751,605	18,7
Ogółem		5 931 671,504	100

Tabela 91. Wykaz największych wytwórców (powyżej 40 000 Mg/rok) odpadów przemysłowych w województwie mazowieckim (baza SIGOP)

Lp.	Powiat	Miejscowość/ Dzielnica	Nazwa wytwórcy odpadów przemysłowych	Odpady przemysłowe	
				(Mg)	(%)
1.	Warszawa	Warszawa-Ochota	MPWiK w m. st. Warszawie S.A. Zakład Wodociągu Centralnego	1 565 164,996	26,38
2.	kozienicki	Świerze Górne	Elektrownia KOZIENICE S.A. Świerze Górne	969 782,391	16,35
3.	legionowski	Wieliszew	MPWiK w m. st. Warszawie S.A. Zakład Wodociągu Północnego	406 440,715	6,85
4.	Warszawa	Warszawa-Mokotów	Elektrociepłownie Warszawskie S.A. Zakład Elektrociepłownia SIEKIERKI	296 175,863	4,99
5.	Ostrołęka	Ostrołęka	Zespół Elektrowni OSTROŁĘKA S.A.	221 811,985	3,74
6.	Warszawa	Warszawa-Białoleka	Elektrociepłownie Warszawskie S.A. Zakład Elektrociepłownia ŻERAŃ	216 501,199	3,65
7.	płocki	Mała Wieś	Krajowa Spółka Cukrowa S.A. w Toruniu Oddział CUKROWNIA MAŁA WIEŚ w Małej Wsi (dawna Cukrownia Mała Wieś)	143 469,390	2,42
8.	Warszawa	Warszawa-Bielany	HUTA LUCCHINI-WARSZAWA Sp. z o. o.	86 069,007	1,45
9.	Płock	Płock	ALBUD PP-H Sp. z o.o. w Płocku (w upadłości)	84 806,420	1,43
10.	Płock	Płock	PKN ORLEN S.A. Zakład Produkcyjny w Płocku	78 224,221	1,32
11.	węgrowski	Węgrów	HOCHLAND POLSKA Sp. z o.o. Zakład Mleczarski Węgrów	72 805,381	1,23
12.	Warszawa	Warszawa-Białoleka	MPWiK w m.st. Warszawie S.A. Zakład Oczyszczalni Ścieków CZAJKA	72 740,559	1,23
13.	Warszawa	Warszawa-Bielany	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m.st. Warszawie Sp. z o.o. Zakład Utylizacji Odpadów Komunalny	67 778,826	1,14
14.	ciechanowski	Gliniojeck	Cukrownia GLINOJECK S.A. w Gliniojecku	63 931,837	1,08
15.	Ostrołęka	Ostrołęka	INTERCELL S.A. w Ostrołęce	52 102,996	0,88
16.	ostrołęcki	Baranowo	Spółdzielnia Mleczarska KURPIE w Baranowie	50 201,151	0,85
17.	grójecki	Warka	GRUPA ŻYWIEC S. A. Browar w Warce (dawniej BROWARY WARKA Sp. z o. o. w Warce)	48 023,041	0,81
18.	Płock	Płock	ORLEN Eko Sp. z o.o.	47 223,400	0,80
19.	sokołowski	Sokołów Podlaski	Przedsiębiorstwo Przerobu Żelaza i Metali SEGROMET Sokołów Podlaski	46 253,512	0,78
20.	Warszawa	Warszawa-Wola	TW Sp. z o.o. Zakład Energetyki Trakcyjnej i Torów	43 448,037	0,73
21.	Warszawa	Warszawa-Targówek	Zakład Unieszkodliwiania Stałych Odpadów Komunalnych	40 689,840	0,69
Razem 21 wytwórców odpadów wytworzonych w ilości > 40 000 Mg/2004				4 673 644,77	78,80
Pozostali wytwórcy (22 - 1410) odpadów przemysłowych województwa mazowieckiego, którzy wytworzyli w 2004 roku poniżej 40 000 Mg odpadów.				1258026,734	21,20
Razem odpady przemysłowe wytworzone w 2004 r. w województwie mazowieckim				5 931 671,504	100

Procentowy udział emisji odpadów przemysłowych z powiatów przedstawia mapa 22.

Dokładne ilości odpadów przemysłowych (według bazy SIGOP) wytworzonych w poszczególnych powiatach województwa mazowieckiego w 2004 r. oraz ich udział procentowy w ogólnej masie odpadów przemysłowych województwa mazowieckiego przedstawiono w tabeli 92.

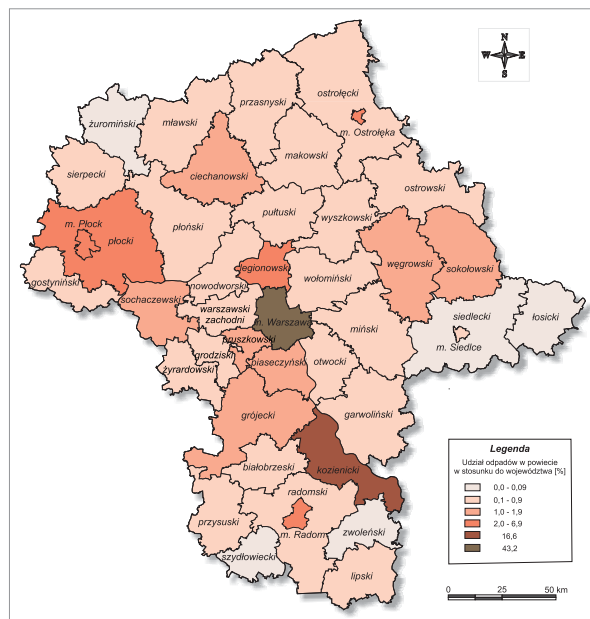
Najwięcej, bo ponad 40% z ogółu mazowieckich odpadów przemysłowych wytworzono w granicach miasta stołecznego Warszawy.

Najwięcej po Warszawie, bo blisko 17%, podobnie jak w latach poprzednich, wytworzono w 2004 r. w powiecie kozienickim. Ponad 2-krotnie mniej odpadów od powiatu kozienickiego wytworzono w powiecie legionowskim (około 7%) oraz blisko 3-krotnie mniej, bo około 5% - w Ostrołęce i w Płocku, których udział w wytwarzaniu odpadów był zbliżony.

Podobnie jak w skali kraju tak i w skali województwa - ilość wytworzonych odpadów jest związana z poziomem rozwoju gospodarczego danego powiatu. Ilustruje to zarówno udział rocznej emisji z powiatów jak i wskaźniki emisji jednostkowej odpadów przemysłowych (tabela 92).

Wskaźnik emisji jednostkowej odpadów przemysłowych w 2004 r. w województwie mazowieckim wyniósł - **16,7 Mg/km²**. Szczególnie emisja jednostkowa odpadów przemysłowych z powiatów wyrażona w Mg na km² ilustruje zróżnicowanie gospodarcze w województwie mazowieckim.

Mapa 22. Odpady przemysłowe wytworzone w województwie mazowieckim w 2004 r. (baza SIGOP)

W tabeli 92 zamieszczono także wielkość jednostkowej emisji odpadów przemysłowych wyrażoną w Mg na 1 mieszkańca.

Tabela 92. Emisja roczna i jednostkowa odpadów przemysłowych z powiatów (baza SIGOP)

Lp.	Powiat	Emisja roczna		Powiat	Emisja jednostkowa	
		(tys. Mg)	(%)		(Mg/km ²)	(Mg/M)
1.	Warszawa	2 562,7	43,2	białobrzesci	23,8	0,452
2.	kozienicki	983,8	16,6	ciechanowski	89,3	1,033
3.	legionowski	408,9	6,9	garwoliński	17,8	0,215
4.	Ostrołęka	295,9	5,0	gostyniński	10,6	0,137
5.	Płock	286,4	4,8	grodziski	37,8	0,184
6.	płocki	165,0	2,8	grójecki	62,2	0,817
7.	Radom	120,8	2,0	kozienicki	1 072,9	15,803
8.	piaseczyński	104,4	1,8	legionowski	1 048,4	4,391
9.	sokołowski	101,1	1,7	lipski	12,7	0,250
10.	ciechanowski	94,9	1,6	łosicki	3,5	0,081
11.	grójecki	79,0	1,3	makowski	4,0	0,092
12.	węgrowski	75,4	1,3	miński	18,0	0,150
13.	sochaczewski	67,5	1,1	mławski	17,6	0,281
14.	pruszkowski	60,0	1,0	nowodworski	48,2	0,442
15.	ostrołęcki	54,0	0,9	ostrołęcki	25,7	0,645
16.	Siedlce	46,0	0,8	ostrowski	30,3	0,487
17.	ostrowski	36,9	0,6	otwocki	47,5	0,255
18.	sierpecki	35,7	0,6	piaseczyński	168,1	0,760

Lp.	Powiat	Emisja roczna		Powiat	Emisja jednostkowa	
		(tys. Mg)	(%)		(Mg/km ²)	(Mg/M)
19.	przasnyski	35,1	0,6	płocki	91,7	1,564
20.	nowodworski	33,3	0,6	płoński	20,5	0,322
21.	otwocki	29,2	0,5	pruszkowski	244,0	0,420
22.	żyrardowski	28,6	0,5	przasnyski	28,9	0,657
23.	płoński	28,4	0,5	przysuski	15,7	0,283
24.	wołomiński	27,5	0,5	pułtusi	6,8	0,110
25.	garwoliński	22,9	0,4	radomski	6,0	0,064
26.	miński	20,9	0,4	siedlecki	0,1	0,002
27.	mławski	20,8	0,4	sierpecki	41,8	0,657
28.	białobrzeski	15,2	0,3	sochaczewski	92,4	0,809
29.	grodziski	13,9	0,2	sokołowski	89,4	1,741
30.	przysuski	12,6	0,2	szydłowiecki	4,1	0,046
31.	warszawski zach.	11,2	0,2	warszawski zach.	21,0	0,115
32.	wyszkowski	9,6	0,2	węgrowski	61,8	1,101
33.	lipski	9,5	0,2	wołomiński	28,8	0,139
34.	radomski	9,2	0,2	wyszkowski	11,0	0,134
35.	gostyniński	6,5	0,1	zwoleński	3,7	0,056
36.	pułtusi	5,6	0,1	żuromiński	2,4	0,048
37.	makowski	4,3	0,1	żyrardowski	53,6	0,382
38.	łosicki,	2,7	poniżej 0,1 każdy	Ostrołęka	10 202,6	5,460
39.	zwoleński	2,1		Płock	3 254,2	2,235
40.	żuromiński	1,9		Radom	1 078,7	0,529
41.	szydłowiecki	1,8		Siedlce	1 436,9	0,598
42.	siedlecki	0,1		Warszawa	4 956,8	1,517
	inne*	0,3				
	Województwo razem	5 931,6	100	Województwo	16,7	0,116

* dotyczy wytwórców takich odpadów, których ilość nie została podzielona na filie lub oddziały „rozrzucone” po kilku powiatach województwa mazowieckiego.

2.2. Gospodarowanie odpadami przemysłowymi

Gospodarowanie odpadami przemysłowymi w województwie mazowieckim jest monitorowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie poprzez prowadzenie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska bazy SIGOP. Jednak dla potrzeb sporządzenia raportu o stanie środowiska w 2004 r. w województwie mazowieckim wykorzystano także dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W zakresie **odzysku** odpadów przemysłowych udział województwa mazowieckiego w ogólnej masie odpadów przemysłowych przekazanych do odzysku w całym kraju, był przez ostatnie pięć lat dość stabilny (od 2,3% do 3%) - tabela 93.

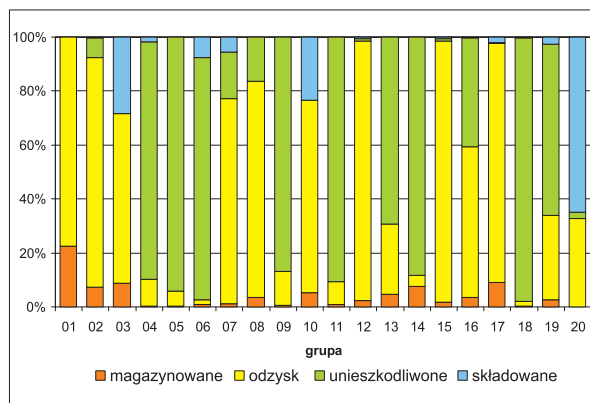
Inaczej na przestrzeni ostatnich pięciu lat kształtował się udział województwa mazowieckiego w ogólnej masie **unieszkodliwionych** odpadów przemysłowych, który do 2003 roku systematycznie wzrastał. Skutkowało to zmianą miejsca województwa mazowieckiego pośród innych z 5 na 3. O ile w przypadku odzysku i nieszkodliwiania odpadów przemysłowych ogółem, zarówno ilości odpadów tak i pozycja województwa mazowieckiego była w miarę stabilna, o tyle zupełnie inaczej wyglądało **unieszkodliwianie poprzez składowanie**. W 2004 r. nieszkodliwiono poprzez składowanie ponad 2-krotnie mniej odpadów przemysłowych (641,7 tys. Mg) niż każdorazowo w latach poprzednich (1 510,2 - 1 593,4 Mg). Obróbce **termicznej** poddano w ostatnim roku o 4 tys. Mg mniej odpadów niż w poprzednim i była to najniższa ilość odpadów przemysłowych nieszkodliwionych termicznie od roku 2000.

Spośród wszystkich odpadów przekazanych w województwie mazowieckim do odzysku ponad 43,4% stanowiły w 2004 r. odpady z grupy 10, 22,4% z grupy 19, a 17,5% z grupy 2 (wykres 59). Analizując odpady nieszkodliwione w 2004 r. poza składowaniem widać, że 89,9% z nich stanowiły odpady z grupy 19, a wśród nieszkodliwionych poprzez składowanie 72,8% stanowiły odpady z grupy 10 (tabela 94).

Gospodarowanie odpadami przemysłowymi w powiatach województwa mazowieckiego szczegółowo przedstawiono w tabelach 95 (GUS) i 96 (baza SIGOP). Według GUS, spośród ogółu wytworzonych w województwie odpadów przemysłowych - 50,1% przekazano do odzysku, a 49,9% nieszkodliwiono (z czego 11% nieszkodliwiono poprzez składowanie, 0,6% termicznie, a 0,4% w kompostowniach oraz 31,1% nieszkodliwiono w inny sposób a 6,9% zmagazynowano (tabela 95).

Według bazy SIGOP (tabela 96 i 97) do odzysku przekazano 56% ogółu odpadów pozostających do

Wykres 59. Gospodarowanie odpadami przemysłowymi w grupach (baza SIGOP)

zagospodarowania. Unieszkodliwiono 39,6% (w tym: poza składowaniem nieszkodliwiono 28,6%, a poprzez składowanie 11%), a 4,4% pozostało zmagazynowanych u wytwórców. Do odzysku najwięcej, bo 26,5% wszystkich wykorzystywanych gospodarczo odpadów, skierowano w Warszawie oraz w powiecie kozienickim (18,6%) i legionowskim (11,8%). Miasto Płock przekazało do odzysku 6,9%, powiat płocki - 4,5%, miasto Ostrołęka 4,1%, a miasto Radom - 3,2% ogółu odzyskiwanych odpadów. Jednak po zastosowaniu wskaźnika jednostkowego odzysku wyrażonego w Mg/km² - odzysk odpadów przemysłowych Warszawy - 1 778 Mg/km² - był porównywalny z odzyskiem w Siedlcach - 1 456,4 Mg/km². Skądinąd tak wysoki odzysk plasował obydwie powiaty na 3 i 4 miejscu w województwie. Na pierwszym miejscu była jednak w 2004 r. Ostrołęka, odzyskująca blisko 3-krotnie więcej odpadów w przeliczeniu na 1 km² (4 851,3 Mg/km²), a na drugim - Płock, którego odzysk/km² był 1,5-rza większy od warszawskiego (2 712,4 Mg/km²). Natomiast wskaźnik odzysku w przeliczeniu na 1 mieszkańca był najwyższy dla powiatu kozienickiego - 10,343 Mg/M. Dla Ostrołęki był 4-krotnie niższy - 2,596 Mg/M, a dla Płocka 2-krotnie niższy - 1,863 Mg/M (tabela 98).

Natomiast w masie odpadów przekazanych do nieszkodliwienia poza składowaniem blisko 90% stanowiły odpady z Warszawy. Wskaźnik jednostkowy nieszkodliwiania odpadów przemysłowych poza składowaniem w przeliczeniu na jednostkę powierzchni potwierdził pierwsze miejsce Warszawy i wyniósł 3 070,2 Mg/km² będąc 10-krotnie wyższym od wysokości wskaźnika zajmującego drugą pozycję - w Płocku - 363,1Mg/km² (tabela 98).

Wykres 60. Gospodarka odpadami przemysłowymi w powiatach (GUS)

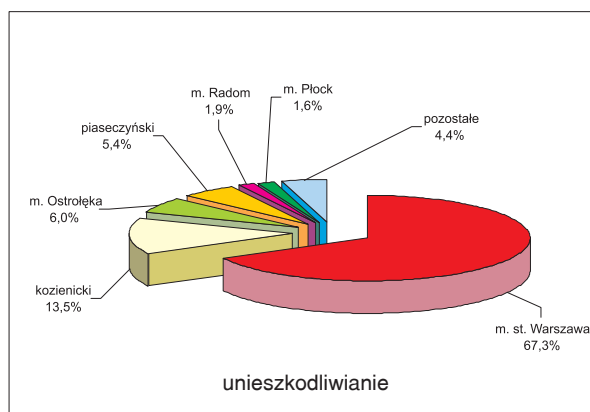
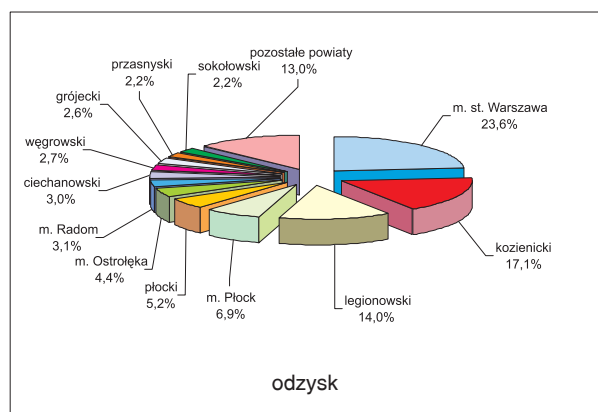

Tabela 93. Gospodarowanie odpadami przemysłowymi w województwie mazowieckim na tle kraju w latach 2000 - 2004 (GUS)

Gospodarowanie odpadami przemysłowymi													
Wyszczególnienie	Rok	odzysk		ogółem		unieszkodliwianie							
						poprzez składowanie		w tym:					
		(tys. Mg)										termicznie	
Polska													
	2000	96 468,5		25 117,7		22 346,7						186,9	
	2001	96 771,0		23 857,1		20 506,7						245,3	
	2002	93 175,5		20 768,0		17 051,9						309,7	
	2003	95 415,0		21 657,6		16 064,7						411,7	
	2004	97 414,7		22 578,3		17 133,3						263,0	
Województwo mazowieckie	rok	masa (Mg)	udział w kraju (%)	pozycja w kraju	masa (Mg)	udział w kraju (%)	pozycja w kraju	masa (Mg)	udział w kraju (%)	pozycja w kraju	masa (Mg)	udział w kraju (%)	pozycja w kraju
	2000	2 521,7	2,6	6	1 657,8	6,6	5	1 570,4	7,0	4	43,7	23,4	1
	2001	2 423,8	2,5	6	2 230,3	9,4	4	1 593,4	7,8	4	41,9	17,1	2
	2002	2 137,2	2,3	8	2 490,2	12,0	4	1 510,2	8,9	4	50,6	16,3	2
	2003	2 527,0	2,6	6	3 182,7	14,7	3	1520,1	9,5	3	38,0	9,2	3
	2004	2 927,7	3,0	6	2 512,4	11,1	3	641,7	3,8	7	34,0	12,9	2

Tabela 94. Bilans odpadów przemysłowych według grup (baza SIGOP)

Kod i nazwa grupy odpadów	Wytworzone	Gospodarka odpadami przemysłowymi w 2004 r.					Do zagospodarowania z lat ubiegłych
		zagospodarowane	w tym:			tymczasowo magazynowane	
			skierowane do odzysku	unieszkodliwione			
				poza składowaniem	przez składowanie		
01	4 411,5	5 836,8	4 518,9	–	4,0	1 313,9	1 425,3
02	667 023,6	712 817,2	605 790,3	53 236,9	1 170,6	52 619,4	45 793,6
03	90 470,0	96 757,8	60 791,7	148,1	27 311,0	8 507,0	6 287,9
04	7 518,3	44 649,1	4 374,6	39 368,5	755,2	150,8	37 130,8
05	26 162,7	26 165,0	1 405,6	24 663,8	0,0	95,7	2,4
06	3 425,3	3 480,0	60,2	3 125,0	259,6	35,2	54,7
07	32 537,8	32 818,8	24 990,7	5 663,3	1794,6	370,2	281,0
08	2 869,8	2 939,2	2356,6	481,2	1,5	99,9	69,3
09	1 966,5	1972,6	248,1	1713,9	–	10,6	6,1
10	1 995 232,3	2 108 801,0	1 504 963,0	484,9	494 100,9	109 252,3	113 568,7
11	12 185,3	12 250,4	1 045,9	11 092,8	6,5	105,3	65,2

Kod i nazwa grupy odpadów	Wytworzone	Gospodarka odpadami przemysłowymi w 2004 r.					Do zagospodarowania z lat ubiegłych
		zagospodarowane	w tym:			tymczasowo magazynowane	
			skierowane do odzysku	unieszkodliwione			
				poza składowaniem	przez składowanie		
odpady:						(Mg)	
12 z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	39 306,2	40 155,3	38 555,7	351,7	267,6	980,3	849,1
13 oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05,12,19)	12 866,9	13 583,9	3 540,4	9 427,0	–	616,5	717,0
14 z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propylenów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	263,2	280,1	11,5	247,1	–	21,5	16,9
15 opakowaniowe: sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	59 176,8	59 724,9	57 724,3	604,1	338,8	1 057,7	548,2
16 nieujęte w innych grupach	47 810,9	50 554,7	28 224,2	20 410,0	146,8	1 773,6	2 743,8
17 z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	340 257,8	350 177,3	310 791,2	960,0	6 901,2	31 524,9	9 919,5
18 medyczne i weterynaryjne	3 450,9	3 473,5	62,9	3 393,5	10,9	6,3	22,7
19 z instalacji i urządzeń służących do zagospodarowywania odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	2 464 250,7	2 506 287,3	778 134,4	1 591820,2	67 310,8	69 021,9	42 036,6
20 komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie	120 485,1	120 605,1	39 315,7	2 895,1	78 297,8	96,5	120,0
OGÓŁEM wszystkie grupy	5 931 671,5	6 193 330,1	3 466 905,8	1 770 087,0	678 677,8	277 659,5	261 658,6

Tabela 95. Bilans odpadów przemysłowych według powiatów (GUS)

Lp.	Wyszczególnienie (powiat)	Odpady przemysłowe									
		wytwo- rzone	gospodarowanie								
			odzysk	unieszkodliwianie							
				razem	w tym:					w inny sposób	magazy- nowane
termi- cznie	kompo- stowane	składo- wane									
I.	Udział (%)	100	50,1		49,9		0,6	0,4	11,0	31,0	6,9
II.	Jednostki	(tys. Mg)	(tys. Mg)	(%)	(tys. Mg)	(%)	(tys. Mg)				
	województwo mazowieckie	5 842,3	2 927,7	100	2 512,4	100	34,0	25,6	641,7	1811,1	402,2
1.	Ostrołęka	281,5	128,5	4,4	150,1	5,97	0,0	-	150,1	-	2,9
2.	Płock	245	203,2	6,9	39,5	1,57	27,3	10,1	2,0	0,1	2,3
3.	Radom	155,4	89,6	3,1	46,5	1,85	2,2	0,7	8,4	35,2	19,3
4.	Siedlce	61,2	42,6	1,5	6,7	0,27	-	-	0,7	6,0	11,9
5.	Warszawa	2 469,7	692,2	23,6	1 689,3	67,24	0,3	-	111,8	1577,2	88,2
6.	białobrzegi	5,9	5,7	0,2	0,2	0,01	-	-	0,2	-	-
7.	ciechanowski	89,8	87,2	3,0	0,5	0,02	0,2	-	0,3	-	2,1
8.	garwoliński	41,7	19,0	0,6	12,0	0,48	-	-	-	12,0	10,7
9.	gostyniński	6,7	4,5	0,2	-	-	-	-	-	-	2,2
10.	grodziski	14,9	3,7	0,1	10,6	0,42	-	0,3	6,8	3,5	0,6
11.	grójecki	77,8	76,4	2,6	1,4	0,06	-	-	0,5	0,9	-
12.	koziński	980,7	501,3	17,1	339,7	13,52	-	-	331,0	8,7	139,7
13.	legionowski	413,0	410,4	14,0	-	-	-	-	-	-	2,6
14.	lipski	10,2	1,1	-	9,1	0,36	-	-	1,3	7,8	-
15.	łosicki	4,7	4,7	0,2	-	-	-	-	-	-	-
16.	makowski *	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.
17.	miński	14,7	11,4	0,4	1,5	0,06	-	-	0,3	1,2	1,8
18.	mławski	16,7	12,0	0,4	3,6	0,14	-	3,6	-	-	1,1
19.	nowodworski	19,7	18,5	0,6	1,0	0,04	-	-	0,3	0,7	0,2
20.	ostrołęcki	52,6	52,6	1,8	-	-	-	-	-	-	-
21.	ostrowski	40,5	25,5	0,9	14,7	0,59	-	-	14,7	-	0,3
22.	otwocki	86,5	1,7	0,1	3,7	0,15	-	-	0,6	3,1	81,1
23.	piaseczyński	190,7	53,3	1,8	136,0	5,41	-	-	8,2	127,8	1,4
24.	płocki	155,5	151,0	5,2	-	-	-	-	-	-	4,5
25.	płoński	15,9	11,6	0,4	1,5	0,06	-	-	1,5	-	2,8
26.	pruszkowski	21,1	12,1	0,4	0,7	0,03	-	-	0,7	-	8,3
27.	przasnyski	64,4	64,4	2,2	-	-	-	-	-	-	-
28.	przysuski	11,5	1,6	0,1	9,6	0,38	-	6,5	-	3,1	0,3
29.	pułtuski	6,7	6,7	0,2	-	-	-	-	-	-	-
30.	radomski	2,3	1,9	0,1	0,4	0,02	-	-	0,4	-	-
31.	siedlecki *	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.
32.	sierpecki	25,5	25,5	0,9	-	-	-	-	-	-	-
33.	sochaczewski	22,0	21,2	0,7	0,3	0,01	-	-	-	0,3	0,5
34.	sokołowski	99,2	63,5	2,2	24,8	0,99	3,8	-	-	21,0	10,9
35.	szydłowiecki	1,3	-	-	1,3	0,05	-	-	-	1,3	0,0
36.	warszawski z.	5,1	1,3	-	-	-	-	-	-	-	3,8
37.	węgrowski	77,9	77,9	2,7	-	-	-	-	-	-	-
38.	wołomiński	25,0	15,7	0,5	7,7	0,31	0,2	4,4	1,9	1,2	1,6
39.	wyszkowski	9,5	9,1	0,3	-	-	-	-	-	-	0,4
40.	zwoleński *	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.
41.	żuromiński	2,0	2,0	0,1	-	-	-	-	-	-	-
42.	żyrardowski	17,8	17,1	0,6	-	-	-	-	-	-	0,7

* W danych Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie w ogóle nie wykazano by w 2004 r. w powiatach: makowskim, siedleckim i zwoleńskim powstały jakiegokolwiek ilości odpadów przemysłowych.

Tabela 96. Bilans odpadów przemysłowych w powiatach (baza SIGOP)

Lp.	Powiat	Wytworzone	Gospodarka odpadami przemysłowymi w 2004 r.						Do zagospodarowania z lat ubiegłych
			zagosporadowane	w tym:					
				skierowane do odzysku	unieszkodliwione		tymczasowo magazynowane		
					poza składowaniem	przez składowanie			
(Mg)									
1.	białobrzski	15 213,6	15 216,3	15 125,2	4,9	83,9	2,3	2,7	
2.	ciechanowski	94 930,8	97 772,4	55 486,1	40 731,0	404,8	1 150,5	2 841,6	
3.	garwoliński	22 899,2	62 115,3	19 498,2	40 259,0	559,9	1 798,2	3 9216,0	
4.	gostyński	6 518,9	10 609,8	2 431,2	816,8	1 457,8	5 904,0	4 090,9	
5.	grodziski	13 885,3	14 011,5	6 122,7	253,3	6 931,7	703,8	126,2	
6.	grójce	78 968,2	79 663,2	78 518,7	267,5	257,5	619,5	695	
7.	kozienicki	983 808,2	994 263,9	643929,0	477,4	336 379,2	13 478,3	10 455,70	
8.	legionowski	408 868,9	409 750,1	408 446,0	218,8	13,1	1 072,2	881,2	
9.	lipski	9 469,1	10 466,3	8 413,0	1 172,0	77,4	803,9	997,2	
10.	łosicki	2 705,8	2 825,2	2 749,2	10,1	24,9	41,1	119,3	
11.	makowski	4 311,5	27 081,8	4 519,7	125,6	68,7	22 367,8	22 770,3	
12.	miński	20 931,0	23 911,1	14 406,3	1 883,7	1 166,8	6 454,3	2 980,1	
13.	miński	20 785,7	20 941,1	19 401,7	858,9	517,6	162,8	155,4	
14.	nowodworski	33 329,4	33 877,0	31 380,7	266,9	1 413,7	815,7	547,6	
15.	ostrolecki	54 044,5	54 047,8	53 717,7	36,1	174,2	119,8	3,2	
16.	ostrowski	36 932,9	38 811,4	22 660,8	109,2	14 496,6	1 544,8	1 878,5	
17.	otwocki	29 184,9	38 066,5	22 609,3	110,6	566,6	14 780,1	8 881,7	
18.	piaseczyński	104 397,5	108 809,9	52 219,3	34 934,5	16 296,1	5 360,0	4 412,4	
19.	płocki	164 955,0	169 379,7	157 270,7	1 117,6	5 141,0	5 850,5	4 424,7	
20.	płoński	28 376,1	29 280,9	22 475,2	4 685,2	1707,2	413,2	904,8	
21.	pruszkowski	60 027,9	64 248,2	43 770,1	2 274,1	782,0	17 421,9	4 220,3	
22.	przasnyski	35 145,4	35 247,1	34 366,4	31,3	374,1	475,2	101,7	
23.	przysuski	12 564,6	14 407,0	12 326,1	5,3	46,2	2 029,4	1 842,3	

Lp.	Powiat	Wytworzone	Gospodarka odpadami przemysłowymi w 2004 r.					Do zagospodarowania z lat ubiegłych
			zagosporarowane	w tym:				
				skierowane do odzysku	unieszkodliwione		tymczasowo magazynowane	
					poza składowaniem	przez składowanie		
(Mg)								
24.	pułtowski	5 640,0	7 042,0	4 761,1	87,2	156,6	2 037,1	1402
25.	radomski	9 171,9	9 429,5	6 605,4	1 928,0	504,3	391,8	257,7
26.	siedlecki	147,7	190,5	135,9	0,6	4,5	49,6	42,8
27.	sierpecki	35 681,5	35 705,6	26 799,3	206,3	8 600,2	99,8	24,1
28.	sochaczewski	67 548,6	68 170,0	29 550,2	1 512,3	36 599,6	507,9	621,3
29.	sokołowski	10 1089,8	120 650,0	82 581,6	1 438,3	20,8	36609,3	19 560,2
30.	szydlowiecki	1 847,3	1 883,3	1778,7	12,6	15,7	76,2	36
31.	warszawski zachodni	11 213,9	18 212,8	6 909,3	8 438,7	884,4	1 980,4	6 998,9
32.	węgrowski	75368,5	75 576,3	74 653,7	319,7	295,3	307,6	207,8
33.	wołomiński	27 481,0	29 602,3	21 807,6	1 715,4	2 722,4	3 356,9	2 121,3
34.	wyszkowski	9 606,0	9 620,5	9 118,3	323,2	–	179,0	14,5
35.	zwoleński	2 108,8	2 181,7	1 878,7	175,2	19,9	107,9	72,9
36.	żuromiński	1 944,8	2 160,1	1 870,7	67,1	31,0	191,2	215,3
37.	żyrardowski	28 565,8	28 628,8	11 030,9	344,5	17 121,0	132,5	63
38.	Ostrołęka	295 874,0	301 063,1	140 687,2	129,3	149 298,5	10 948,1	5 189,1
39.	Radom	120 818,3	127 522,4	110 067,6	3 205,8	7 854,7	6 394,3	6 704,1
40.	Płock	286 370,4	290 824,9	238 695,6	31 950,3	17 620,3	2 558,7	4 454,5
41.	Siedlce	45 979,5	48 724,1	46 606,1	263,6	491,2	1 363,2	2 744,6
42.	Warszawa	2 562 655,2	2 661 034,0	919 221,3	1 587 318,2	47 496,3	106 998,5	98 378,8
	inne*	304,0	304,5	303,3	0,9	–	0,3	0,5
	RAZEM	5 931 671,5	6 193 330,1	3 466 905,8	1 770 087,0	678 677,8	277 659,5	261 658,6
		x	100%	56,0%	28,6%	11,0%	4,4%	x

* dotyczy wytwórców takich odpadów, których ilość nie została podzielona na filie lub oddziały „rozrzucone” po kilku powiatach województwa mazowieckiego

Tabela 97. Odzysk i unieszkodliwienie odpadów przemysłowych w powiatach (baza SIGOP)

Odzysk		Unieszkodliwienie			
		poza składowaniem		poprzez składowanie	
powiat	udział (%)	powiat	udział (%)	powiat	udział (%)
Warszawa	26,5	Warszawa	89,7	kozienicki	49,6
kozienicki	18,6	ciechanowski	2,3 <i>każdy</i>	Ostrołęka	22,0
legionowski	11,8	garwoliński		Warszawa	7,0
Płock	6,9	piaseczyński	2,0	sochaczewski	5,4
płocki	4,5	Płock	1,8	Płock	2,6
Ostrołęka	4,1	warszawski zach.	0,5	żyrardowski	2,5
Radom	3,2	płoński	0,3	piaseczyński	2,4
sokołowski	2,4	Radom	0,2	ostrowski	2,1
grójecki	2,3	pruszkowski	0,1 <i>każdy</i>	sierpecki	1,3
węgrowski	2,2	radomski		Radom	1,2
ciechanowski	1,6	miński		grodziski	1,0
ostrolęcki	1,5 <i>każdy</i>	wołomiński		płocki	0,8
piaseczyński		sochaczewski		wołomiński	0,4
Siedlce	1,3 <i>każdy</i>	sokołowski	poniżej 0,1 <i>każdy</i>	płoński	0,3
pruszkowski		lipski		gostyniński	0,2 <i>każdy</i>
przasnyski	1,0	płocki		nowodworski	
nowodworski	0,9 <i>każdy</i>	mławski		miński	0,1
sochaczewski		gostyniński		warszawski zach.	
sierpecki	0,8	kozienicki		pruszkowski	0,1 <i>każdy</i>
ostrowski	0,7 <i>każdy</i>	żyrardowski		otwocki	
otwocki		wyszowski		garwoliński	
płoński	0,6 <i>każdy</i>	węgrowski		mławski	
wołomiński		grójecki		radomski	
garwoliński		nowodworski		Siedlce	poniżej 0,1 <i>każdy</i>
mławski	0,4 <i>każdy</i>	Siedlce		ciechanowski	
białobrzegi		grodziski		przasnyski	
miński		legionowski		węgrowski	
przysuski	0,3 <i>każdy</i>	sierpecki		grójecki	
żyrardowski		zwoleniński		ostrolęcki	
wyszowski	0,2 <i>każdy</i>	Ostrołęka		pułtusi	
lipski		makowski		białobrzegi	
warszawski zachodni		otwocki		lipski	
radomski		ostrowski		makowski	
grodziski	0,1 <i>każdy</i>	pułtusi		przysuski	
pułtusi		żuromiński		żuromiński	
makowski		ostrolęcki		łosicki	
łosicki		przasnyski		sokołowski	
gostyniński		szydlowiecki		zwoleniński	
zwoleniński		łosicki		szydlowiecki	
żuromiński		przysuski		legionowski	
szydlowiecki	poniżej 0,1	białobrzegi		siedlecki	
siedlecki		siedlecki		wyszowski	0
Województwo	100	Województwo	100	Województwo	100

Tabela 98. Wskaźniki odzysku i unieszkodliwiania odpadów w powiatach (baza SIGOP)

Lp.	Powiat	Wskaźniki gospodarowania odpadami przemysłowymi w 2004 r. w zakresie:					
		odzysku		unieszkodliwiania			
				poza składowaniem		poprzez składowanie	
		(Mg/km ²)	(Mg/M)	(Mg/km ²)	(Mg/M)	(Mg/km ²)	(Mg/M)
1.	Ostrołęka	4 851,3	2,596	4,5	0,002	5 148,2	2,755
2.	Płock	2 712,4	1,863	363,1	0,249	200,2	0,138
3.	Radom	982,7	0,482	28,6	0,014	70,1	0,034
4.	Siedlce	1 456,4	0,606	8,2	0,003	15,4	0,006
5.	Warszawa	1 778,0	0,544	3 070,2	0,939	91,9	0,028
6.	białobrzegi	23,7	0,449	< 1kg	< 1kg	0,1	0,002
7.	ciechanowski	52,2	0,604	38,3	0,443	0,4	0,004
8.	garwoliński	15,2	0,183	31,4	0,379	0,4	0,005
9.	gostyniński	4,0	0,051	1,3	0,017	2,4	0,031
10.	grodziski	16,7	0,081	0,7	0,003	18,9	0,092
11.	grójecki	61,9	0,813	0,2	0,003	0,2	0,003
12.	kozienicki	702,2	10,343	0,5	0,008	366,8	5,403
13.	legionowski	1 047,3	4,387	0,6	0,002	< 1kg	0,000
14.	lipski	11,2	0,222	1,6	0,031	0,1	0,002
15.	łosicki	3,6	0,083	< 1kg	< 1kg	< 1kg	0,001
16.	makowski	4,2	0,096	0,1	0,003	0,1	0,001
17.	miński	12,4	0,103	1,6	0,014	1,0	0,008
18.	mławski	16,4	0,263	0,7	0,012	0,4	0,007
19.	nowodworski	45,3	0,416	0,4	0,004	2,0	0,019
20.	ostrołęcki	25,6	0,641	< 1kg	< 1kg	0,1	0,002
21.	ostrowski	18,6	0,299	0,1	0,001	11,9	0,191
22.	otwocki	36,8	0,198	0,2	0,001	0,9	0,005
23.	piaseczyński	84,1	0,380	56,3	0,254	26,2	0,119
24.	płocki	87,4	1,491	0,6	0,011	2,9	0,049
25.	płoński	16,2	0,255	3,4	0,053	1,2	0,019
26.	pruszkowski	177,9	0,306	9,2	0,016	3,2	0,005
27.	przasnyski	28,2	0,643	< 1kg	0,001	0,3	0,007
28.	przysuski	15,4	0,278	< 1kg	< 1kg	0,1	0,001
29.	pułtuski	5,8	0,093	0,1	0,002	0,2	0,003
30.	radomski	4,3	0,046	1,3	0,013	0,3	0,004
31.	siedlecki	0,1	0,002	< 1kg	< 1kg	< 1kg	< 1kg
32.	sierpecki	31,4	0,493	0,2	0,004	10,1	0,158
33.	sochaczewski	40,4	0,354	2,1	0,018	50,1	0,438
34.	sokołowski	73,0	1,422	1,3	0,025	< 1kg	< 1kg
35.	szydlowiecki	3,9	0,044	< 1kg	< 1kg	< 1kg	< 1kg
36.	warszawski zach.	13,0	0,071	15,8	0,087	1,7	0,009
37.	węgrowski	61,2	1,090	0,3	0,005	0,2	0,004
38.	wołomiński	22,8	0,111	1,8	0,009	2,9	0,014
39.	wyszkowski	10,4	0,128	0,4	0,005	0	0
40.	zwoleniński	3,3	0,050	0,3	0,005	< 1kg	0,001
41.	żuromiński	2,3	0,046	0,1	0,002	< 1kg	0,001
42.	żyrardowski	20,7	0,147	0,6	0,005	32,1	0,229

Ze wszystkich odpadów przemysłowych unieszkodliwionych poprzez składowanie blisko 50% stanowiły odpady z powiatu kozienickiego, 22% z Ostrołki i 7% z Warszawy, 5,4% z powiatu sochaczewskiego, 2,6% z Płocka, 2,5% powiatu żyrardowskiego i 2,4% z powiatu piaseczyńskiego.

Pomimo, że według ogólnej masy odpadów - największej odpadów unieszkodliwiono w powiecie kozienickim (49,6%), jednak według jednostkowego wskaźnika unieszkodliwionych odpadów poprzez składowanie w odniesieniu do powierzchni powiatu - największej odpadów przemysłowych w województwie mazowieckim trafiło do składowania z Ostrołki - 5 148,2 Mg/km². Powiat kozienicki zajmował drugie miejsce z ilością 366 Mg/km² (tabela 98).

3. ODPADY NIEBEZPIECZNE W STRUMIENIU ODPADÓW PRZEMYSŁOWYCH

Polskie prawo definiuje odpady niebezpieczne w art. 3 ust. 2 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. o odpadach:

Odpady niebezpieczne są to odpady:

- 1) *należące do kategorii lub rodzajów określonych na liście A załącznika nr 2 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy lub*

- 2) *należące do kategorii lub rodzajów określonych na liście B załącznika nr 2 do ustawy i zawierające którykolwiek ze składników wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy oraz posiadające co najmniej jedną z właściwości wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy.*

W Polsce dane dotyczące odpadów niebezpiecznych są zbierane przede wszystkim w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Wojewódzkie Inspektory Ochrony Środowiska i gromadzone w wojewódzkich bazach SIGOP. Wszystkie dane o odpadach niebezpiecznych w niniejszym rozdziale pochodzą z mazowieckiej bazy SIGOP.

3.1. Emisja odpadów niebezpiecznych

W latach 2000-2004 w Polsce udział ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych w ogólnej masie odpadów przemysłowych wahał się od 0,9 do 1,3%.

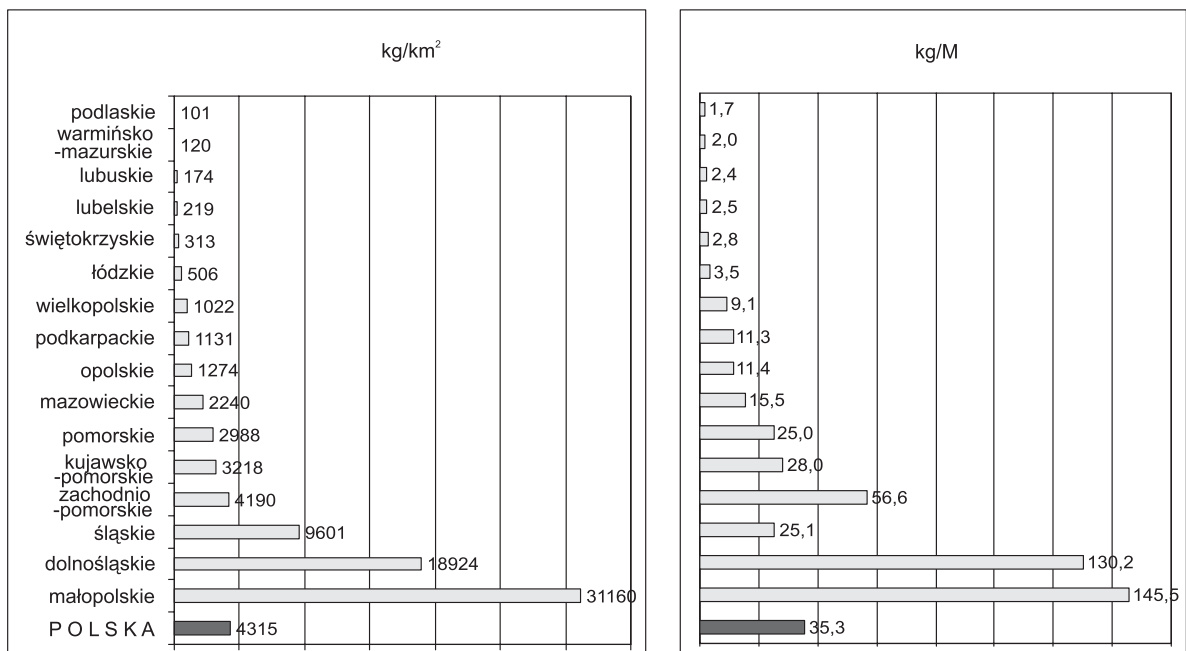
W województwie mazowieckim udział wytworzonych odpadów niebezpiecznych w ogólnej masie odpadów przemysłowych był większy i również podlegał wahaniom, w zakresie od 1,4 do 1,7% (tabela 99).

Emisja jednostkowa odpadów niebezpiecznych w województwie, zarówno w przeliczeniu na km² jak i na jednego mieszkańca, jest 2-krotnie niższa niż w kraju - wykres 61.

Tabela 99. Odpady niebezpieczne w masie odpadów przemysłowych w latach 2000 - 2004

Odpady	Jednostka	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.
Polska						
przemysłowe ogółem	tys. Mg	125 484	123 810	117 894	120 551	124 030
niebezpieczne	tys. Mg	1 602	1 309	1 029	1 339	1 349
udział	%	1,3	1,1	0,9	1,1	1,1
województwo mazowieckie						
przemysłowe ogółem	tys. Mg	4 384	5 060	4 916	5 918	5 842
niebezpieczne	tys. Mg	70	84	78	96	80
udział	%	1,6	1,7	1,6	1,6	1,4

Wykres 61. Emisja jednostkowa odpadów niebezpiecznych w 2004 r.

Spośród całej masy odpadów niebezpiecznych wytworzonych w 2004 r. w województwie najwięcej, bo 31% stanowiły odpady z grupy 5 tj. odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla.

Wśród odpadów z grupy 5 blisko całość z nich - 93,5% to osady z zakładowych oczyszczalni ścieków zawierające substancje niebezpieczne, stanowiące 29% ogółu wytworzonych w 2004 r. odpadów niebezpiecznych (tabela 100).

Następną, ilościowo znaczącą grupą odpadów była grupa 13, czyli oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup: 05, 12, 19) - 16,1%, z czego 11,2% stanowiła mieszanina odpadów z piaskowników i z odwadniania olejów w separatorach. Również dużo odpadów niebezpiecznych powstało

w wyniku eksploatacji instalacji i urządzeń służących do zagospodarowywania odpadów, oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych - 13,5% (grupa 19), a także odpadów z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych (grupa 11) tj. wody popłuczne - 11,4% (tabela 100).

Rodzaje odpadów niebezpiecznych wytworzonych w województwie mazowieckim w 2004 r., których udział przekraczał 1% całości wytworzonych odpadów niebezpiecznych, przedstawiono w tabeli 100.

Z 1 060 wytwórców odpadów niebezpiecznych zaewidencjonowanych w bazie SIGOP, 51 (4,8%) wytworzyło 90,6% ogólnej masy odpadów niebezpiecznych (tabela 101).

Tabela 100. Odpady niebezpieczne wytworzone w największych ilościach

Rodzaj odpadu		Ilość wytworzonych odpadów	Udział
kod odpadu	nazwa odpadu niebezpiecznego	(Mg)	(%)
05 01 09	Osady z zakładowych oczyszczalni ścieków zawierające substancje niebezpieczne	23 064,330	29,0
13 05 08	Mieszanina odpadów z piaskowników i z odwadniania olejów w separatorach	8 911,503	11,2
11 01 11	Wody popłuczne zawierające substancje niebezpieczne	8 849,611	11,1
19 08 10	Tłuszcze i mieszaniny olejów z separacji olej/woda inne niż wymienione w 19 08 09	5 225,523	6,6
19 08 13	Szlamy zawierające substancje niebezpieczne z innego niż biologiczne oczyszczania ścieków przemysłowych	4 021,655	5,0
16 08 02	Zużyte katalizatory zawierające niebezpieczne metale przejściowe lub ich niebezpieczne związki	3 444,524	4,3
18 01 03	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego (...), z wyłączeniem 18 01 80 i 18 01 82	3 015,272	3,8
17 05 03	Gleba i ziemia, w tym kamienie, zawierające substancje niebezpieczne (np. PCB)	2 086,120	2,6
13 05 02	Szlamy z odwadniania olejów w separatorach	1 970,466	2,5
05 01 03	Osady z dna zbiorników	1 459,280	1,8
17 06 01	Materiały izolacyjne zawierające azbest	1 292,667	1,6
06 01 06	Inne kwasy	1 216,183	1,5
16 06 01	Baterie i akumulatory ołowiowe	1 178,017	1,5
09 01 02	Wodne roztwory wywoływaczy do płyt offsetowych	994,124	1,2
19 01 11	Żużle i popioły paleniskowe zawierające substancje niebezpieczne	940,028	1,2
Razem odpady niebezpieczne, których udział w ogólnej masie był >1%		67 669,303	84,9
Pozostałe odpady niebezpieczne		12 007,532	15,1
Razem odpady niebezpieczne w województwie mazowieckim		79 676,835	100

Tabela 101. Wytwórcy odpadów niebezpiecznych wytwarzający powyżej 100 Mg w 2004 r.

Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa wytwórcy odpadu niebezpiecznego	Odpady niebezpieczne	Udział
				(Mg)	(%)
1.	Płock	Płock	PKN ORLEN S.A. Zakład Produkcyjny w Płocku	23 596,277	29,6
2.	Płock	Płock	ORLEN Eko Sp. z o.o. w Płocku	10 180,200	12,8
3.	piaseczyński	Piaseczno	SEPARATOR SERVICE Sp. z o.o.	9 497,960	11,9
4.	piaseczyński	Piaseczno	Zakłady Elektronowe LAMINA S.A.	6 711,527	8,4
5.	piaseczyński	Piaseczno	THOMSON Multimedia Polska Sp. z o.o.	3 776,103	4,7
6.	Warszawa	Ursynów	SEGI - AT Sp. z o.o.	1 861,640	2,3
7.	piaseczyński	Piaseczno	Thomson Multimedia Polska Sp.z o.o. Oddział Technicolor (produkcja płyt DVD)	1 639,476	2,1
8.	Warszawa	Wola	Mennica - Metale Szlachetne Sp. z o.o.	1 263,391	1,6
9.	pruszkowski	Raszyn	WARSZAWA PRINT Sp. z o.o.	984,100	1,2
10.	Warszawa	Bemowo	KOZAK Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe	947,630	1,2
11.	Warszawa	Bielany	ALGADER HOFMAN Sp. z o.o.	859,507	1,1
12.	pruszkowski	Piastów	ZAP SZNAJDER BATTERIEN Spółka Akcyjna	816,037	1,0
13.	Warszawa	Śródmieście	Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych TERMOEXPORT	807,673	1,0
14.	Płock	Płock	PETRO Mechanika Sp. z o.o.	795,900	1,0
15.	warszawski zachodni	Ożarów Mazowiecki	BIOTON S.A. Zakład Produkcyjny w Macierzyszu	662,424	0,8
16.	mławski	Mława	ARGO-FILM Spółdzielnia Pracy w Warszawie Zakład nr 14 w Mławie	650,700	0,8
17.	Płock	Płock	ORLEN KolTrans Sp. z o.o. w Płocku	412,260	0,5
18.	Warszawa	Targówek	Procter & Gamble Operations Polska Sp. z o.o.	378,433	0,5
19.	Warszawa	Włochy	LOT Auto Services Sp. z o.o. X	360,831	0,5
20.	Warszawa	Białołęka	MPWiK w m.st.Warszawie S.A. Zakład Oczyszczalni Ścieków CZAJKA	329,493	0,4
21.	Warszawa	Praga-Południe	Wojskowy Instytut Medyczny	325,894	0,4
22.	pruszkowski	Brwinów	KOSMEPOL Sp. z o.o. LOREAL POLSKA	307,750	0,4
23.	Warszawa	Rembertów	CHIMIREC-SEPTOS Sp. z o.o.	282,840	0,4
24.	Płock	Płock	PETRO WodKan Sp. z o.o.	270,892	0,3
25.	płoński	Płońsk	AUTO-KASACJA, AUTO-POŚREDNICTWO B.Ryszewski Skarżynie k.Płońska	264,271	0,3
26.	Warszawa	Ochota	Samodzielny Publiczny Centralny Szpital Kliniczny AM	260,858	0,3
27.	Warszawa	Ochota	Szpital Kliniczny Dzieciątka Jezus Centrum Leczenia Obrażeń	258,688	0,3
28.	Warszawa	Wola	Stołeczne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. Zakład Energetyki Ciepłej	238,806	0,3

Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa wytwórcy odpadu niebezpiecznego	Odpady niebezpieczne	Udział
				(Mg)	(%)
29.	sokołowski	Sokołów Podlaski	Przedsiębiorstwo Przerobu Żłomu Metali SEGROMET Sokołów Podlaski	237,060	0,3
30.	wołomiński	Kobyłka	Przetwórstwo Metali Szlachetnych - Odzysk Srebra z Materiałów Fotograficznych	217,716	0,3
31.	miński	Dębe Wielkie	CHEMA Spółdzielnia Pracy w Olesinie	208,786	0,3
32.	ciechanowski	Ciechanów	Wydawnictwo H. BAUER Sp. z o.o. Drukarnia w Ciechanowie	208,535	0,3
33.	radomski	Pionki	GALWANPRO Sp. z o.o. Usługi Galwaniczne w Pionkach	208,193	0,3
34	Warszawa	Targówek	Serwis MAZOWSZE Sp. z o. o. Baza Paliwowo-Serwisowa nr 3 Warszawa	203,180	0,3
35.	Warszawa	Wawer	Instytut POMNIK - CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	189,039	0,2
36.	Warszawa	Ochota	Stołeczne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. Zakład Energetyki Ciepłej	162,640	0,2
37.	Warszawa	Białołęka	Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne POLFA S.A.	161,796	0,2
38.	nowodworski	Pomiechówek	Wojskowa Administracja Koszar w Pomiechówku	159,351	0,2
39.	Warszawa	Mokotów	Centralny Szpital Kliniczny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji	153,274	0,2
40.	Warszawa	Ursynów	Centrum Onkologii-Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie	145,707	0,2
41.	Warszawa	Białołęka	Stołeczne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. Zakład Zaplecza	125,400	0,2
42.	Wołomiński	Marki	Fabryka Okładzin Ciernych FOMAR ROULUNDS S.A. w Markach	124,119	0,2
43.	Ostrołęka	Ostrołęka	Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrołęce	118,148	0,2
44.	Warszawa	Bielany	HUTA LUCCHINI -WARSZAWA Sp. z o.o.	116,329	0,2
45.	Warszawa	Mokotów	MZA Sp. z o o. Oddział ds. Utrzymania Taboru T-7	112,298	0,1
46.	Ostrołęka	Ostrołęka	Zespół Elektrowni OSTROŁĘKA S.A.	109,958	0,1
47.	Płock	Płock	Wojewódzki Szpital Zespolony w Płocku	103,935	0,1
48.	Warszawa	Białołęka	COALTRAN Sp. z o.o.	103,250	0,1
49.	Warszawa	Mokotów	Stołeczne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. Zakład Energetyki Ciepłej	101,120	0,1
50.	wołomiński	Klembów	NAFTOBAZY Sp. z o.o. w Warszawie BAZA PALIW Nr 5 w Emilianowie	101,056	0,1
51.	Warszawa	Praga-Północ	Fabryka Samochodów Osobowych S.A.	100,098	0,1
1 - 51	Razem wytwórcy odpadów niebezpiecznych w ilości >100 Mg/2004			72 212,549	90,6
52-1060	Pozostali wytwórcy odpadów niebezpiecznych			7 464,286	9,4
Razem odpady niebezpieczne wytworzone w 2004 r. w województwie mazowieckim				79 676,835	100,0

Udział 5 największych wytwórców odpadów niebezpiecznych sięgał 67,4%.

Najwięksi wytwórcy odpadów niebezpiecznych zlokalizowani byli w miastach:

- Płock (PKN ORLEN S.A., ORLEN Eko Sp. z o.o.),
- Piaseczno (SEPARATOR SERVICE Sp. z o.o., Zakłady Elektronowe LAMINA S.A., THOMSON Multimedia Polska Sp. z o.o.).

W związku z tym w powiatach: grodzkim Płock oraz piaseczyńskim wytworzono najwięcej odpadów niebezpiecznych, odpowiednio: 44,7% i 27,4%. (wykres 62 oraz tabele 101 i 102).

3.2. Gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi

Gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi powstającymi w strumieniu odpadów przemysłowych w 2004 r. w województwie mazowieckim na tle kraju z pokazaniem trendów w latach 2000-2004 - szczegółowo przedstawiono w tabeli 103, a gospodarowanie w województwie ze wskazaniem poszczególnych grup odpadów - w tabeli 104 i zilustrowano wykresem 63.

W 2004 r. województwie mazowieckim obniżył się udział odpadów niebezpiecznych kierowanych **do odzysku** z 19 871 Mg w 2003 r. do 15 625 Mg.

Do odzysku skierowano 19,2% (w 2003 r. - 20,6%) z ogółu pozostających do zagospodarowania w województwie odpadów niebezpiecznych. Odzyskowi poddawano przede wszystkim odpady niebezpieczne z grupy 16 (37%), ponadto z grupy 19 (28%) oraz z grupy 13 (22,7%).

Poza składowaniem unieszkodliwiono 72,2% wytworzonych odpadów niebezpiecznych, w tym najwięcej z grup: 5 - 41,9%, 13 - 16,0% i 11 - 15,3% odpadów.

W 2004 r. termicznie unieszkodliwiono 41,4% (w 2003 r. - 61,0%) wszystkich odpadów niebezpiecznych. Poddawano je termicznemu przekształceniu zarówno poza granicami województwa mazowieckiego jak i w jego granicach. W województwie mazowieckim w 2004 r. termicznie unieszkodliwiano odpady niebezpieczne powstające w strumieniu odpadów przemysłowych w 10 instalacjach do termicznego unieszkodliwiania, w tym:

- w spalarni odpadów niebezpiecznych PKN ORLEN S.A. w Płocku,
- w 9 instalacjach unieszkodliwiania odpadów medycznych, w tym: 2 - w Warszawie, 7 - w: Ciechanowie, Kozienicach, Mławie, Nowym Dworze Mazowieckim, Ostrołęce, Płocku i Płońsku.

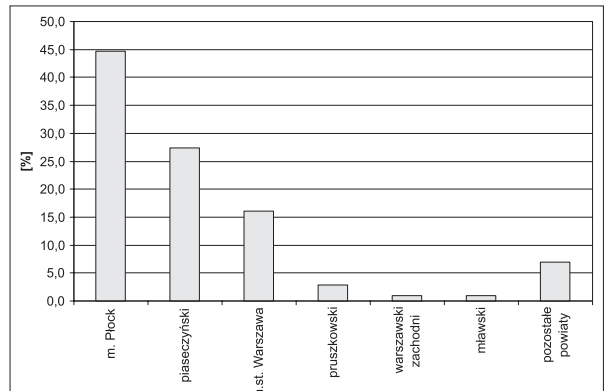
W latach 2000 - 2003 wzrósł w województwie mazowieckim udział odpadów niebezpiecznych unieszkodliwianych poprzez składowanie: z 0,3% w 2000 r. do 2,9% w 2003 r. W 2004 r. zmniejszył się jednak strumień odpadów niebezpiecznych kierowanych do składowania, a składowano przede wszystkim odpady z dwóch grup: 17 (78,7% wszystkich składowanych mazowieckich odpadów niebezpiecznych) i 19 (19,2%).

Odpady niebezpieczne unieszkodliwiano poprzez składowanie na terenie jednego składowiska odpadów niebezpiecznych w województwie mazowieckim w Płocku (981,7Mg) należącego do PKN ORLEN S.A. w Płocku (były to popioły i żużle ze spalania odpadów - 19 01 11) oraz poza granicami województwa. Azbest kierowano do kwatery na azbest na składowisku odpadów komunalnych w Rachocinie.

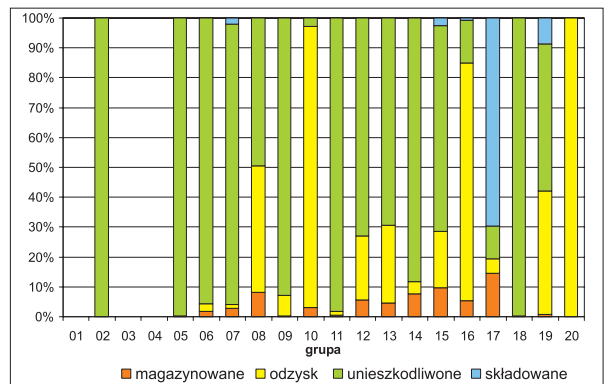
Gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi w powiatach przedstawia tabela 105.

Powiąty, w których powstało najwięcej odpadów niebezpiecznych, również najwięcej ich poddały odzyskowi i unieszkodliwieniu poza składowaniem. Należały do nich Płock (w obu przypadkach ponad 40%) oraz powiat piaseczyński (wykres 64).

Wykres 62. Powiaty o największej rocznej emisji odpadów niebezpiecznych (baza SIGOP)

Wykres 63. Gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi w grupach

Wykres 64. Gospodarka odpadami niebezpiecznymi w powiatach

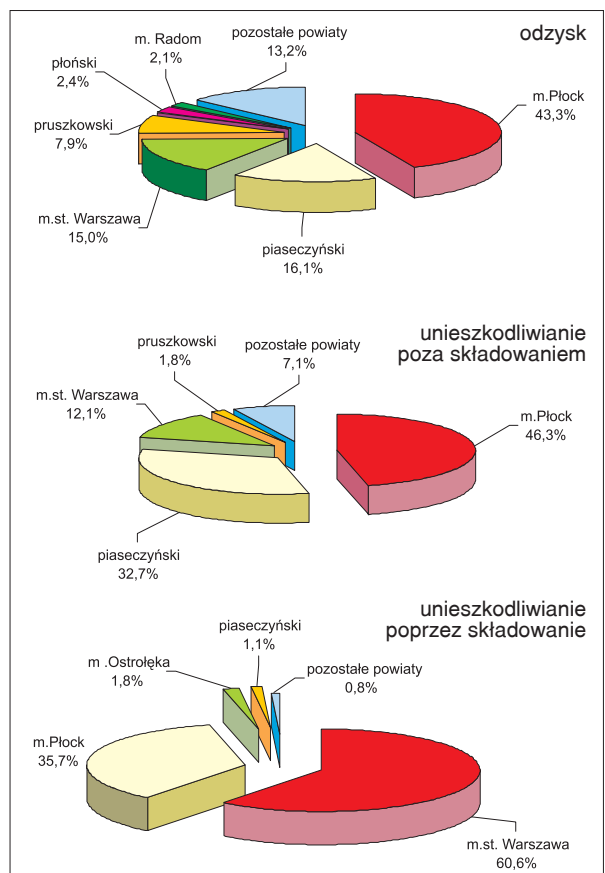

Tabela 102. Emisja odpadów niebezpiecznych w powiatach

Lp.	Powiat	Emisja			
		roczna		jednostkowa	
		(Mg)	(%)	(kg/km ²)	(kg/M)
1.	białobrzezski	8,839	< 0,1	0,0	0,3
2.	ciechanowski	517,965	0,7	0,5	5,6
3.	garwoliński	95,187	0,1	0,1	0,9
4.	gostyniński	24,291	< 0,1	0,0	0,5
5.	grodziski	99,491	0,1	0,3	1,3
6.	grójecki	135,704	0,2	0,1	1,4
7.	kozienicki	91,254	0,1	0,1	1,5
8.	legionowski	51,702	0,1	0,1	0,6
9.	lipski	21,424	< 0,1	0,0	0,6
10.	łosicki	12,015	< 0,1	0,0	0,4
11.	makowski	33,444	< 0,1	0,0	0,7
12.	miński	427,698	0,5	0,4	3,1
13.	mławski	798,019	1,0	0,7	10,8
14.	nowodworski	417,237	0,5	0,6	5,5
15.	ostrołęcki	41,049	0,1	0,0	0,5
16.	ostrowski	72,595	0,1	0,1	1,0
17.	otwocki	120,045	0,2	0,2	1,1
18.	piaseczyński	21 799,958	27,4	35,1	158,8
19.	płocki	81,735	0,1	0,0	0,8
20.	płoński	402,957	0,5	0,3	4,6
21.	pruszkowski	2 267,229	2,8	9,2	15,9
22.	przasnyski	51,247	0,1	0,0	1,0
23.	przysuski	16,942	< 0,1	0,0	0,4
24.	pułtuski	84,927	0,1	0,1	1,7
25.	radomski	264,458	0,3	0,2	1,8
26.	siedlecki	6,777	< 0,1	0,0	0,1
27.	sierpecki	19,924	< 0,1	0,0	0,4
28.	sochaczewski	93,132	0,1	0,1	1,1
29.	sokołowski	297,252	0,4	0,3	5,1
30.	szydłowiecki	22,035	< 0,1	0,0	0,5
31.	warszawski zach.	788,072	1,0	1,5	8,1
32.	węgrowski	22,612	< 0,1	0,0	0,3
33.	wołomiński	525,411	0,7	0,6	2,7
34.	wyszkowski	91,520	0,1	0,1	1,3
35.	zwoleński	9,890	< 0,1	0,0	0,3
36.	żuromiński	67,186	0,1	0,1	1,7
37.	żyrardowski	95,155	0,1	0,2	1,3
38.	Ostrołęka	468,849	0,6	16,2	8,7
39.	Płock	35 593,355	44,7	5,2	2,5
40.	Radom	579,728	0,7	24,8	7,6
41.	Siedlce	252,534	0,3	7,9	3,3
42.	Warszawa	12 805,300	16,1	404,5	277,8
	inne*	0,692	< 0,1	x	x
	Razem	79 676,835	100	2 240	15,5

* dotyczy wytwórców takich odpadów, których ilość nie została podzielona na filie lub oddziały „rozrzucone” po kilku powiatach województwa mazowieckiego

Tabela 103. Gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi w województwie mazowieckim na tle kraju w latach 2000-2004.

Wyszczególnienie	Rok	Gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi									
		odzysk	unieszkodliwianie								
			poprzez składowanie								
			(Mg)								
Polska	2000	476 883				1 110 782			96 199		
	2001	368 628				902 591			63 406		
	2002	454 524				538 228			149 414		
	2003	482 423				813 535			253 574		
	2004	577 739				613 379			234 039		
Województwo mazowieckie	rok	masa	udział w kraju	pozycja w kraju	masa	udział w kraju	pozycja w kraju	masa	udział w kraju	pozycja w kraju	
		(Mg)	(%)		(Mg)	(%)		(Mg)	(%)		
	2000	23 245	4,9	5	45 223	4,1	5	302	0,3	11	
	2001	15 165	4,1	6	68 400	7,6	2	776	1,2	6	
	2002	19 721	4,3	7	57 833	10,8	3	4 949	3,3	5	
	2003	19 871	4,1	7	74 727	9,2	3	7 430	2,9	3	
2004	15 625	2,7	5	58 822	9,6	2	4 874	2,1	4		

Tabela 104. Bilans odpadów niebezpiecznych w województwie mazowieckim w 2004 r. w podziale na grupy

Kod i nazwa grupy odpadów	Wytworzone	Gospodarka odpadami w 2004 r.					Do zagospodarowana z lat ubiegłych
		zagospodarowane	w tym:			tymczasowo magazynowane	
			odzysk	unieszkodliwione			
				poza składowaniem	przez składowanie		
odpady:	(Mg)						
01 powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	nie występują						
02 z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydrol., rybostwa, leśnictwa, łowictwa, przetwórstwa żywności	140,432	140,444	–	140,420	–	0,024	0,012

Kod i nazwa grupy odpadów	Wytworzone	Gospodarka odpadami w 2004 r.					Do zagospodarowania z lat ubiegłych
		zagosparowane	w tym:			tymczasowo magazynowane	
			odzysk	unieszkodliwione			
				poza składowaniem	przez składowanie		
odpady:	(Mg)						
nie występują							
nie występują							
03 z przetwórstwa drewna oraz produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tekstury	24 681,987	24 681,987	33,147	24 648,840	–	–	–
04 z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	1 268,857	1 319,958	34,046	1 262,294	–	23,618	51,101
05 z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla	1 287,490	1 296,559	16,785	1 216,174	27,570	36,030	9,069
06 z produkcji, przygotowania, obrotu, stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	542,633	571,216	242,468	281,980	–	46,768	28,583
07 z produkcji, przygotowania, obrotu, stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	1 839,511	1 845,539	128,564	1 712,285	–	4,690	6,028
08 z produkcji, przygotowania, obrotu, stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	730,913	825,834	776,466	24,000	–	25,368	94,921
09 z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	9 110,113	9 155,537	110,910	8 983,087	6,500	55,040	45,424
10 z procesów termicznych	297,688	320,124	68,340	233,846	0,000	17,938	22,436
11 z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	12 866,948	13 583,941	3 540,410	9 427,017	–	616,514	716,993
12 z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	263,199	280,113	11,504	247,108	–	21,501	16,914
13 oleje odpadowe i odpady cieplnych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12, 19)							
14 z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propylenów (z wyłączeniem grup 07 i 08)							

Kod i nazwa grupy odpadów	Wytworzone	Gospodarka odpadami w 2004 r.					Do zagospodarowania z lat ubiegłych
		zagospodarowane	w tym:			tymczasowo magazynowane	
			odzysk	unieszkodliwione			
				poza składowaniem	przez składowanie		
odpady:		(Mg)					
15 opakowaniowe: sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	482,526	526,674	99,176	363,442	13,289	50,766	44,148
16 nieujęte w innych grupach	6 773,896	7 258,829	5 786,590	1 037,403	51,769	383,068	4 84,933
17 z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	5 347,200	5 511,038	269,375	604,761	3 836,588	800,314	163,838
18 medyczne i weterynaryjne	3 257,707	3 279,656	–	3 273,492	–	6,164	21,949
19 z instalacji i urządzeń służących do zagospodarowywania odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	10 785,018	10 888,053	4 506,086	5 365,578	938,023	78,366	103,035
20 komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie	0,717	0,717	0,717	–	–	–	–
OGÓŁEM wszystkie grupy	79 676,835	81 486,220	15 624,584	58 821,728	4 873,739	2 166,169	1 809,385
Razem (%)	x	100	19,2	72,2	6,0	2,6	x

Tabela 105. Bilans odpadów niebezpiecznych w powiatach województwa mazowieckiego w 2004 r.

Lp.	Powiat	Wytworzone	Gospodarka odpadami w 2004 r.					Do zagospodarowana z lat ubiegłych
			zagospodarowane	w tym:				
				odzysk	unieszkodliwione		tymczasowo magazynowane	
					poza składowaniem	przez składowanie		
(Mg)								
1.	białobrzeski	8,839	8,846	8,105	0,733		0,008	0,007
2.	ciechanowski	517,965	563,052	179,742	334,545		48,765	45,087
3.	garwoliński	95,187	101,781	37,198	55,424		9,159	6,594
4.	gostyński	24,291	24,311	14,447	9,648		0,216	0,020
5.	grodziski	99,491	103,601	62,204	35,337		6,060	4,110
6.	grójce	135,704	143,050	47,751	65,463	21,430	8,405	7,346
7.	koziński	91,254	101,984	52,228	39,766	nie składowano	9,990	10,730
8.	legionowski	51,702	59,068	26,485	12,313	0,095	20,176	7,366
9.	lipski	21,424	29,225	10,480	17,059		1,686	7,801
10.	łosicki	12,015	12,221	1,560	10,057		0,604	0,206
11.	makowski	33,444	35,641	8,072	26,031	nie składowano	1,538	2,197
12.	miński	427,698	454,601	70,599	316,061		67,941	26,903
13.	mławski	798,019	817,478	112,473	688,992		16,013	19,459
14.	nowodworski	417,237	418,990	139,030	117,306	0,500	162,154	1,753
15.	ostrołęcki	41,049	42,680	15,386	25,081		2,214	1,631
16.	ostrowski	72,595	86,264	29,765	48,439	nie składowano	8,060	13,669
17.	otwocki	120,045	150,520	22,719	110,605		17,196	30,475
18.	piaseczyński	21 799,958	22 191,078	2 518,948	19 219,612	51,769	400,749	391,120
19.	płocki	81,735	82,584	41,643	36,700	nie składowano	4,241	0,849
20.	płoński	402,957	438,540	382,203	29,215	9,836	17,285	35,583
21.	pruszkowski	2267,229	2278,400	1231,697	1037,491	1,095	8,117	11,171

Lp.	Powiat	Wytworzone	Gospodarka odpadami w 2004 r.					Do zagospodarowana z lat ubiegłych		
			zagospodarowane	odzysk	w tym:		tymczasowo magazynowane			
					unieszkodliwione					
					poza składowaniem	przez składowanie				
(Mg)										
22.	przasnyski	51,247	54,450	19,320	30,469	nie składowano			4,661	3,203
23.	przytuski	16,942	19,961	12,549	5,223				2,189	3,019
24.	pułtuski	84,927	88,431	59,132	11,495				17,804	3,504
25.	radomski	264,458	271,110	32,274	225,327				13,509	6,652
26.	siedlecki	6,777	46,745	2,880	0,555				43,310	39,968
27.	sierpecki	19,924	21,171	6,350	12,961				1,860	1,247
28.	sochaczewski	93,132	95,859	45,970	43,012				6,877	2,727
29.	sokołowski	297,252	350,379	296,397	47,452				6,530	53,127
30.	szydłowiecki	22,035	22,930	1,204	10,031				11,695	0,895
31.	warszawski zach.	788,072	796,211	88,305	701,237				6,669	8,139
32.	węgrowski	22,612	24,392	7,812	13,849				2,731	1,780
33.	wołomiński	525,411	534,078	98,022	420,168				15,888	8,667
34.	wyszkowski	91,520	92,303	60,594	26,630				5,079	0,783
35.	zwoleniński	9,890	10,172	7,143	2,590				0,439	0,282
36.	żuromiński	67,186	68,289	4,440	63,140				0,709	1,103
37.	żyrardowski	95,155	97,037	10,121	81,912				5,004	1,882
38.	Ostrolęka	468,849	480,412	251,121	123,243	86,900	19,148	11,563		
39.	Radom	579,728	603,731	330,934	244,403	10,034	18,359	24,003		
40.	Płock	35 593,355	35 794,615	6 772,030	27 257,381	1 739,543	25,661	201,260		
41.	Siedlce	252,534	325,463	163,799	152,655	nie składowano	9,009	72,929		
42.	Warszawa	12 805,300	13 543,345	2 341,451	7 111,230	2 952,537	1 138,127	738,045		
	Inne *	0,692	1,222	0	0,884	0	0,338	0,530		
	RAZEM	79 676,835	81 486,221	15 624,584	58821,728	4 873,739	2 166,169	1809,386		

* – dotyczy wytwórców takich odpadów, których ilość nie została podzielona na filie lub oddziały „rozrzucone” po kilku powiatach województwa mazowieckiego

Poprzez składowanie najwięcej unieszkodliwiono odpadów niebezpiecznych pochodzących z Warszawy oraz z Płocka (wykres 64).

Unieszkodliwianie odpadów przemysłowych, w tym odpadów niebezpiecznych **poprzez składowanie**, dokonywane było w 2004 r. w województwie mazowieckim na **składowiskach przemysłowych**. W 2004 r. funkcjonowało w województwie mazowieckim 15 składowisk odpadów przemysłowych (tabela 106), w tym:

- 13 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne,
- 1 składowisko odpadów obojętnych,
- 1 składowisko odpadów niebezpiecznych.

Spośród 11 składowisk przemysłowych, dla których wymagane jest pozwolenie zintegrowane, do końca 2004 r. takie pozwolenie uzyskał tylko zarządzający zakładem składowiskiem RADPEC w Radomiu.

Wśród składowisk przemysłowych przyjmujących w 2004 r. odpady, większość - 11 spełniała wymagania nałożone prawem, 3 z nich wymagały modernizacji, a jedno - zgodnie z warunkami określonymi w decyzji - było rekultywowane odpadami.

Tylko 9 składowisk przemysłowych, spośród 15 przyjmujących w 2004 r. odpady, posiadało sztuczne uszczelnienie. Jedynie na 2 składowiskach pracował kompaktor, a spychacz na - 12 składowiskach. Waga była zainstalowana na 10 z 15 składowisk. Żadne ze składowisk nie posiadało brodzika dezynfekcyjnego.

Ocieki ujmowano w 2004 r. na - 10, a wody opadowe tylko na 5 składowiskach przemysłowych.

Gaz składowiskowy ujmowano tylko na jednym składowisku.

Na zdecydowanej większości składowisk przemysłowych w 2004 r. prowadzono monitoring wód podziemnych (14 z 15) i wód odciekowych (12 z 15). Jakość wód powierzchniowych monitorowano w rejonie 8 składowisk, a gazu składowiskowego na - 2 obiektach. Monitoring wód podziemnych nie był prowadzony tylko wokół składowiska odpadów z wykładzin samochodowych w Chełstowie w gminie Radzanowo w powiecie płockim (wykres 65).

Wykres 65. Badania monitoringowe na składowiskach przemysłowych

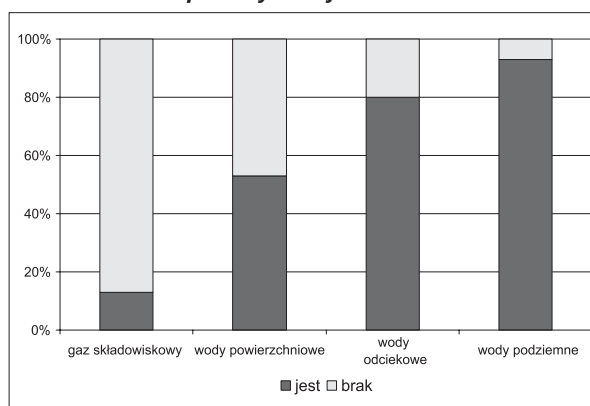

Tabela 106. Wykaz składowisk odpadów na których deponowano w 2004 r. odpady przemysłowe (baza KARTA SKŁADOWISKA)

Powiat	Gmina / / Miejscowość	Nazwa składowiska odpadów stałych	Właściciel składowiska	Zarządzający składowiskiem w 2004 r.	Ocena
grodziski	Grodzisk Mazowiecki/ / Kraśnicza Wola	Składowisko Odpadów w m. Kraśnicza Wola	Miasto i Gmina Grodzisk Mazowiecki	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Gminy Grodzisk Mazowiecki	spełnia wymogi
kozienicki	Kozienice/ /Wola Chodkowska	Składowisko zakładowe żużla i popiołu Elektrowni KOZIENICE S.A. w Woli Chodkowskiej	Elektrownia KOZIENICE S.A. w Świerżach Górnych	Elektrownia KOZIENICE S.A. w Świerżach Górnych	spełnia wymogi
warszawski zachodni	Stare Babice / / Klaudyn	Składowisko balastu pokompostowego Kompostowni RADIOWO-ZUOK E-7 MPO w Warszawie Sp. z o.o. w m. Klaudyn	Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Warszawy Sp. z o.o.	MPO m.st. Warszawy Sp. z o.o. Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych E-7	obiekt rekultywowany
piaseczyński	Konstancin J./ / Konstancin J.	Składowisko Odpadów (SO Poprodukcyjnych Metsa Tissue) w m. Jeziorna	Metsa Tissue S.A.	Metsa Tissue S.A.	spełnia wymogi
Warszawa	Warszawa	Składowisko Odpadów (SO Półprzemysłowych Huty Lucchini w Warszawie	Huta Lucchini-Warszawa Sp. z o.o.	Huta Lucchini-Warszawa Sp. z o.o.	spełnia wymogi
	Warszawa	Składowisko Odpadów (SO Paleniskowych EC ZERAN) w Warszawie	Elektrociepłownia Warszawskie S.A.	Elektrociepłownia Warszawskie S.A.	spełnia wymogi
	Warszawa	Składowisko Odpadów (SO Paleniskowych EC SIEKIERKI) w Warszawie	Elektrociepłownia Warszawskie S.A.	Elektrociepłownia Warszawskie S.A.	spełnia wymogi
Płock	Płock / Płock	Składowisko Odpadów Socjalno-Bytowych i Poremontowych	PKN ORLEN S.A. w Płocku	PETRO Remont Sp. z o.o.	spełnia wymogi
		Zbiornik Żużla i Popiołu - składowisko odpadów niebezpiecznych w Płocku	ORLEN Eko Sp. z o.o. - dzierżawa (d.PKN ORLEN S.A.)	ORLEN Eko Sp. z o.o. - dzierżawa (d. PKN ORLEN S.A.)	spełnia wymogi

Powiat	Gmina / / Miejscowość	Nazwa składowiska odpadów stałych	Właściciel składowiska	Zarządzający składowiskiem w 2004 r.	Ocena
płocki	Radzanowo / / Chełstowo	Składowisko Odpadów z Wykładzin Samochodowych w Chełstowie - składowisko odpadów obojętnych	Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Hurtowego i Transportu TRAMP	Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Hurtowego i Transportu TRAMP	do modernizacji
Radom	Radom / / Radom	Składowisko żużla i popiołu RADPEC S.A. w Radomiu (d. EC RADOM)	Elektrociepłownia RADOM S.A. (w upadłości) od 23.06.2004r. - RADPEC S.A. w Radomiu	Elektrociepłownia RADOM S.A. (w upadłości) RADPEC S.A. w Radomiu	spełnia wymogi
radomski	Ilża /Zębiec	Składowisko Zakładów Górnictwo-Metalowych ZĘBIEC S.A. w Zębciu	Zakłady Górnictwo-Metalowe ZĘBIEC w Zębciu S.A.	Zakłady Górnictwo-Metalowe ZĘBIEC w Zębciu S.A.	do modernizacji
Ostrołęka	Lelis / Łęg Przedmiejski	Mokre składowisko odpadów paleniskowych ŁĘG	ZE OSTROŁĘKA S.A. w Ostrołęce	Zespół Elektrowni OSTROŁĘKA S.A. w Ostrołęce	spełnia wymogi
ostrowski	Małkinia / Zawisty Podleśne	Składowisko odpadów poprodukcyjnych ROCKWOOL POLSKA w Zawistach Podleśnych	ROCKWOOL POLSKA Sp. z o.o. Zakład w Małkini Górnej	ROCKWOOL POLSKA Sp. z o.o. Zakład w Małkini Górnej	spełnia wymogi
wołomiński	Marki / / Marki	Składowisko odpadów produkcyjnych w Markach	Fomar Roulunds S.A Fabryka Okładzin Ciernych w Markach	Fomar Roulunds S.A. Fabryka Okładzin Ciernych w Markach	do modernizacji

4. ZAMIAST PODSUMOWANIA

Podstawą prawidłowego zarządzania każdą gospodarką jest jej planowanie. Odnosi się to także do gospodarki odpadami. Dlatego w 2001 r. zostały wprowadzone w Polsce mechanizmy prawne zmuszające administrację rządową oraz samorządową do planowego zarządzania ochroną środowiska, w tym ochroną przed odpadami.

Wprowadzono obowiązek opracowania przez ministra właściwego do spraw środowiska oraz organów wykonawczych województwa, powiatu i gminy, planów gospodarki odpadami.

Plany gospodarki odpadami, stanowiąc część programów ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, zgodnie z ustawą o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw, miały zostać uchwalone w terminach:

- wojewódzkie - do dnia 30 czerwca 2003 r.,
- powiatowe - do dnia 31 grudnia 2003 r.,
- gminne - do 30 czerwca 2004 r.

Zgodnie ze znowelizowaną w 2005 r. ustawą o odpadach **plany gospodarki odpadami określają:**

- opis aktualnego stanu gospodarki odpadami,
- cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia,
- prognozowane zmiany w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami,
- zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
- rodzaj przedsięwzięć i harmonogram ich realizacji,
- instrumenty finansowe służące realizacji celów w zakresie gospodarowania odpadami,
- system gospodarowania odpadami,
- system monitoringu i sposób oceny realizacji celów w zakresie gospodarowania odpadami.

Krajowy, wojewódzki i powiatowy plan gospodarki odpadami obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstających na obszarze jednostki administracyjnej oraz przywożonych na jej obszar, a w szczególności:

- odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji,
- odpady opakowaniowe,
- odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej,

- opony oraz odpady niebezpieczne, w tym pojazdy wycofane z eksploatacji,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- PCB i azbest,
- odpady medyczne i weterynaryjne,
- oleje odpadowe, baterie i akumulatory.

Gminny plan gospodarki odpadami obejmuje:

- odpady komunalne powstające na obszarze danej gminy oraz przywożone na jej obszar z uwzględnieniem:
- odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych.

Niezbędna jest bezwzględna **spójność planów** na poszczególnych szczeblach władz samorządowych (**plan gminny** → **plan powiatowy** → **plan wojewódzki**): z planem krajowym oraz z polityką ekologiczną państwa (wymagana ustawowo) i zobowiązaniami wynikającymi z Traktatu Akcesyjnego.

Realizacja tych zobowiązań i wdrożenie postanowień dyrektyw UE mają być osiągnięte, między innymi poprzez wykonanie planów gospodarki odpadami (np.: uzyskanie poziomów odzysku odpadów ulegających biodegradacji, zbiórkę odpadów niebezpiecznych pochodzących z gospodarstw domowych).

W myśl KPGO (zgodnym z *Polityką ekologiczną państwa na lata 2003 - 2006 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2007 - 2010*) oraz WPGO dla województwa mazowieckiego, powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami obejmują 8 lat planowania strategicznego, w tym 4 lata planowania operacyjnego.

Ustawowo plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata a sprawozdanie z realizacji planu jest składane w cyklu 2-letnim.

Pierwsze sprawozdanie realizacji wojewódzkiego, powiatowego i gminnego planu gospodarki odpadami obejmuje, zgodnie z obowiązkiem ustawowym, okres od dnia uchwalenia pierwszego planu gospodarki odpadami do dnia 31 grudnia 2006 r.

Sprawozdanie z realizacji planu, zawierając jego ocenę, daje możliwości jego weryfikacji i aktualizacji. Ponadto sporządzenie zarówno powiatowego jak i gminnego planu wymagało między innymi wariantowego przedstawienia strategii oraz celów i zadań oraz ustalenia prze-

widywanych zmian czynników związanych z gospodarką odpadami.

Do dnia 31.12.2004 r. uchwalono w skali kraju 87,34% planów powiatowych i 47,78% planów gminnych. W województwie mazowieckim: 76,2% planów powiatowych i 24,64% planów gminnych.

Planowanie gospodarowania odpadami komunalnymi

Jednym z priorytetów gospodarowania odpadami komunalnymi, ujętym w KPGO i WPGO, uwzględnianym w powiatowych i gminnych PGO województwa mazowieckiego, była **intensyfikacja procesów przekształcania odpadów przed składowaniem** poprzez wdrożenie metod:

- biologicznych,
- mechaniczno-biologicznych,
- termicznych.

Celami krótkookresowymi w powiatowych i gminnych planach gospodarki odpadami oprócz:

- kampanii edukacyjno - informacyjnej dla mieszkańców,
- uporządkowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - tworzenia ponad lokalnych struktur organizacyjnych,
 - objęcia wszystkich mieszkańców miast i 95% mieszkańców terenów wiejskich,
 - zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych,

były także:

- rozwój i podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów dla osiągnięcia,
- odpowiednich limitów odzysku i recyklingu,
- skierowanie w roku 2007 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 90% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995),
- rozwój instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- bieżąca likwidacja nielegalnych składowisk,
- intensyfikacja działań w zakresie zamykania, rekultywacji lub modernizacji nieefektywnych lokalnych składowisk odpadów komunalnych,
- rozbudowa składowisk regionalnych według standardów UE.

Zgodnie z KPGO, w WPGO dla odpadów ulegających biodegradacji zbieranych selektywnie na terenie województwa mazowieckiego zalecono budowę zakładów kompostowania lub fermentacji beztlenowej oraz budowę mechaniczno - biologicznych instalacji przerobu odpadów. W ramach realizacji tego celu w powiatach pułuskim i siedleckim rozpoczęto realizację inwestycji instalacji odpadów biodegradowalnych, jakimi będą 2 kompostownie wchodzące w skład zakładów unieszkodliwiania odpadów.

Także w celu **ograniczenia ilości kierowanych do składowania odpadów ulegających biodegradacji** w 2004 r. w województwie mazowieckim realizowano 17 inwestycji dotyczących przeróbki i zagospodarowania osadów ściekowych. Były to między innymi:

- instalacje do odwadniania osadów, w tym:
 - stacje odwadniania osadów,
 - linie odwadniania osadów,
 - zagęszczacze,
 - poletka osadowe;
- instalacje do chemicznej neutralizacji uciążliwych zapachów.

W ramach realizacji celu osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu, a tym samym zmniejszenia ilości odpadów kierowanych do składowania, realizowano w 2004r. w województwie mazowieckim 7 inwestycji do sortowania odpadów komunalnych.

Ponadto, w ramach rozwoju instalacji do unieszkodliwiania odpadów komunalnych realizowano budowę dwóch nowych kwater na eksploatowanych składowiskach w Otwocku i w Płocochowie w powiecie pułuskim.

Cele długookresowe na lata 2008 - 2011 to przede wszystkim:

- rozwój i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów,
- objęcie 100% mieszkańców województwa mazowieckiego zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych,
- dalszy rozwój selektywnej zbiórki i osiągnięcie odpowiedniego limitu odzysku i recyklingu,
- skierowanie w roku 2011 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 63% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

W 2001 r. w ustawie o odpadach wprowadzono tzw. „**zasadę bliskości**” tj. obowiązek **odzysku i unieszkodliwiania** odpadów **w pierwszej kolejności** w miejscu ich powstawania. Natomiast odpady, których nie udało się odzyskać lub unieszkodliwić w miejscu ich powstania, powinny być przekazane **do najbliższego położonego miejsca**, w którym mogą być odzyskane lub unieszkodliwione - obowiązek ten nie był przestrzegany, szczególnie w odniesieniu do odpadów komunalnych.

Odpady komunalne wytworzone w województwie mazowieckim w latach 2003-2004 r. unieszkodliwiono poprzez składowanie nie tylko na składowiskach w granicach województwa, ale także na 16 składowiskach poza jego granicami tj. w województwach:

- kujawsko-pomorskim (2),
- lubelskim (2),
- łódzkim (6),
- warmińsko-mazurskim (1),
- podlaskim (2),
- świętokrzyskim (1),
- wielkopolskim (2).

Reakcją na tego rodzaju nieprawidłowości, celem ich jak najszybszego wyeliminowania i uniknięcia w przyszłości - w nowelizacji ustawy o odpadach było wprowadzenie obowiązku **odzysku lub unieszkodliwiania** niesegregowanych odpadów komunalnych, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz komunalnych osadów ściekowych - **na obszarze tego województwa, na którym zostały wytworzone**. W ustawie przewidziano możliwość odzysku lub unieszkodliwienia tych odpadów w innym województwie niż to, w którym zostały wytworzone, ale pod warunkiem jeżeli odległość od miejsca wytworzenia tych odpadów do instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania, spełniającej wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii jest mniejsza niż odległość do instalacji położonej w województwie gdzie je wytworzono.

Planowanie gospodarowania odpadami przemysłowymi

W WPGO jako **cel nadrzędny** gospodarki odpadami przemysłowymi określono **zmniejszenie wytwarzania odpadów** oraz **zwiększenie stopnia ich odzysku**.

Cele szczegółowe na lata 2004-2011 przewidywały przede wszystkim zwiększenie udziału odpadów:

- do wymaganego poziomu odzysku i recyklingu,
- unieszkodliwianych poza składowaniem oraz
- ograniczenie negatywnego wpływu obiektów gospodarki odpadami na środowisko,
- właściwe zarządzanie gospodarką odpadami w sektorze gospodarczym,

- zwiększenie wiedzy wytwórców z sektora gospodarczego na temat zasad gospodarki odpadami,
- zapobieganie i minimalizację ilości, a także ograniczenie toksyczności odpadów.

Już na etapie projektowania inwestycji wymaga się od inwestora wyboru takiej technologii produkcji, by zapobiegać powstawaniu odpadów nie tylko podczas wytwarzania danego produktu ale także w czasie użytkowania jak i po zakończeniu użytkowania danego produktu. Jest to tzw. „zasada rozszerzonej odpowiedzialności producenta”.

Natomiast jeżeli nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów, także na etapie projektowania inwestycji, należy zaplanować odzysk lub unieszkodliwianie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec.

Głównymi problemami w gospodarce odpadami nadal są:

- stwierdzone u posiadaczy odpadów naruszenia prawa:
 - w zakresie braku wymaganych prawem uregulowań w tym:
 - decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami,
 - pozwoleń na wytwarzanie odpadów,
 - zezwoleń (na transport, zbieranie, odzysk, unieszkodliwianie),
 - nie złożenia informacji o wytwarzanych odpadach innych niż niebezpieczne,

- naruszenia warunków określonych w tych uregulowaniach,
- brak ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów bądź ewidencja niepełna,
- gospodarowanie odpadami niezgodne ze złożoną informacją,
- brak prowadzenia monitoringu składowisk odpadów,
- przekazywanie odpadów innemu posiadaczowi odpadów nie posiadającemu wymaganych zezwoleń,
- stwierdzone nieprawidłowości przy wydawaniu decyzji przez organy samorządowe:
 - wadliwa lub niepełna podstawa prawna,
 - brak określenia terminu obowiązywania,
 - oznaczenie czasu obowiązywania niezgodne z przepisami,
 - używanie niezgodnych z przepisami sformułowań określających zakres, prowadzonej gospodarki odpadami,
 - brak określenia ilości odpadów,
 - brak określenia miejsca i sposobu magazynowania odpadów,
- realizacja zobowiązań wobec UE w zakresie gospodarki odpadami:
 - doprowadzenie do 31.12.2009 r. stanu technicznego składowisk do standardów i wymogów UE,
 - redukcja ilości składowanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

5. WSKAŹNIKI W GOSPODARCE ODPADAMI

Tabela 107. Wskaźniki dotyczące gospodarki odpadami

Lp.	Wskaźniki	Polska	Mazowsze
1.	Odpady komunalne zebrane (kg/mieszkańca)	256	313
2.	Ilość składowisk odpadów komunalnych przyjmujących odpady w 2004 r.	1 321	126
3.	Ilość składowisk odpadów komunalnych spełniających wymagania Dyrektywy 1999/31/WE	293	17
4.	Ilość składowisk odpadów komunalnych niespełniających wymagań Dyrektywy 1999/31/WE	1 028	109
5.	Odpady przemysłowe wytworzone (Mg/mieszkańca)	3,2	1,1
6.	Odpady przemysłowe wytworzone (Mg/km ²)	397	164
7.	Odpady przemysłowe skierowane do odzysku (Mg/mieszkańca)	2,6	0,6
8.	Odpady przemysłowe skierowane do odzysku (Mg/km ²)	312	82
9.	Odpady przemysłowe skierowane do unieszkodliwienia (Mg/mieszkańca)	0,6	0,5
10.	Odpady przemysłowe skierowane do unieszkodliwienia (Mg/km ²)	72,2	70,6
11.	Odpady przemysłowe skierowane do unieszkodliwienia poprzez składowanie (Mg/mieszkańca)	0,4	0,1
12.	Odpady przemysłowe skierowane do unieszkodliwienia poprzez składowanie (Mg/km ²)	54,8	18,0
13.	Odpady niebezpieczne wytworzone (kg/km ²)	4 315	2 240
14.	Odpady niebezpieczne skierowane do odzysku (kg/km ²)	1 848	439
15.	Odpady niebezpieczne skierowane do unieszkodliwienia (kg/km ²)	1 961,7	1 653,9
16.	Odpady niebezpieczne skierowane do unieszkodliwienia poprzez składowanie (kg/km ²)	748,5	137,0